Шыналъэм зэрызиужьынум Шэшэным и къалащхьэм **ЩЫТОПСЭЛЪЫХЬ**

<u>Кавказ Ищхъэрэ федеральнэ округым</u> и социально-экономикэ зыужьыныгъэм пыщіа Іуэхухэмкіэ Правительствэм и комиссэм и деж ЩІыналъэм и промышленнэ ІэнатІэм зегъэужьынымкІэ къыщызэрагъэпэща лэжьакіуэ гупым я зэіущІзу УФ-м промышленностымрэ сатумкІэ и министр Мантуров Денис иджыблагъэ Грознэ къалэм щригъэкіуэкіам ди республикэм и ціэкіэ хэтащ КъБР-м и Правительствэм и Унафэщіым и япэ къуэдзэ Дадэ МуІэедрэ КъБР-м промышленностымрэ сатумкІэ и министрым и къуэдзэ Кіарэ Елдаррэ. Зэіущіэм кърихьэліащ Урысей Федерацэм Кавказ Ищхъэрэм и Іуэхухэмкіэ и министр Кузнецов Лев, Шэшэн Республикэм и Іэтащхьэ Кадыров Рамзан, Осетие Ищхъэрэ-Алание Республикэм и Іэтащхьэ Агузаров Тамерлан, Кавказ Ищхъэрэм хиубыдэ щІыналъэхэм я правительствэхэм я ліыкіуэхэр, промышленнэ предприятэ инхэм я унафэщіхэр.

КЪЫЗЭХУЭСАХЭМ фІэхъус псалъэхэмкІэ захуигъэзащ Шэшэн Республикэм и Іэтащхьэ Кадыров Рамзан. Промышленностым зегъэужьыным и лъэныкъуэкІэ федеральнэ ІэнатІэхэмрэ щІыналъэхэмрэ зэщІыгъуу зэфІагъэкІын хуейхэм, илъэс гъунэгъухэм къриубыдэу зэлэжьыну Іуэху нэхъыщхьэхэм тепсэлъыхьащ УФ-м промышленностымрэ сатумкІэ и министр Мантуров Денис. Кавказ Ищхъэрэ федеральнэ округым и шІыналъэхэм я промышленностым зегъэужьыным теухуауэ зэlущіэм докладхэр щащіащ Къэбэрдей-Балъкъэр, Шэшэн республикэхэм, Ставрополь крайм я ліыкіуэхэм.

Дадэ МуІэед ищІа докладым зэпкърыхауэ къыщигъэлъэгъуащ «2025 гъэм нэсыху Кавказ Ищхъэрэ федеральнэ округым зегъэужьыныр» программэм хиубыдэу ди республикэм илъэс гъунэгъухэм щагъэзэщІэну инвестицэ программэхэр зыхуэдэр, промышленностым иужьрей зэманым зэфІигъэкІахэр.

2015 гъэм и япэ мазийм КъБР-м и промышленностым и продукцэм проценти 6,1-рэ, сырьем елэжь ІэнатІэхэм я продукцэм проценти 9,8-рэ къыщ Іигъуащ. Предприятэ псоми зэхэту а зэманым щэхуакіуэхэм сом мелард 22,7-рэ и уасэ продукцэ хуаутіыпщащ. Нэгъабэ и апхуэдэ лъэхъэнэм елъытауэ ар процент 22-кІэ нэ-

Республикэм и промышленнэ комплексым зегъэужьынымкІэ нэхъ мыхьэнэшхуэ зиІэхэм ящыщщ вольфрам зыхэлъ сырьёр къыщіззых икіи абы елэжь Ізнатіэр зэтегъзувэжыныр, хущхъуэхэмрэ медицинэ Іэмэпсымэхэмрэ къыщІэзыгъэкІ предприятэхэр тэмэму гъэлэжьэныр,

мэкъумэш техникэмрэ Іэмэпсымэхэмрэ къыщыщІагъэкІыну ІэнатІэхэр зэтеу-

«Шіым елэжьыным. Іэш гъэхъуным телажьэ индустриер республикэм щызэтеуващ, - щыжиlащ зэlущlэм Дадэ Муlэед. Псалъэм и хьэтыркІэ, жызум хадэхэм папщІэ бетон пкъохэр, пхъэщхьэмыщхьэмрэ хадэхэкІымрэ зралъхьэн пластик тарэ ящіу хуежьащ, кърахьэліэж пхъэщхьэмыщхьэр, хадэхэкіхэр зэман кіыхькіэ зыщІэлъыну хъумапІэхэр яухуэ. А псоми къадэкІуэу иджыпсту республикэм и мэкъумэш ІэнатІэм зегъэужьынымкІэ мыхьэнэшхуэ зиІэ инвестицэ проектитІ хьэзыр хъуащ. Ахэр зытеухуар мэкъумэшыщіэхэм, ухуакіуэхэм, мэзыр зезыхьэхэм папщіэ иджырей техникэрэ хадэхэкі зэмылІзужьыгъузхэр зэрыхасэ, къызэрырахьэліэж техникэмрэ къыщіэгъэкіы-

«Апхуэдэ проектхэр тэмэму гъэзэщla хъун папщіэ къэралым и дэіэпыкъуныгъэ хэмыту зэфіэкіынукъым. Зи гугъў тщіы техникэмрэ Іэмэпсымэхэмрэ хэгъэхьэн хуейщ «Мэкъумэш техникэ къыщІэзыгъэкІхэм субсидиехэр зэрыхухах хабзэхэр къэщтэным и ІуэхукІэ» Урысей Федерацэм и Правительствэм 2012 гъэм дыгъэгъазэм и 27-м къыдигъэкІа унафэ №1432-м ипкъ иткІэ субсидиехэр зыхухах техникэ лізужьыгъуэхэм я спискэм», жиІащ КъБР-м и Правительствэм и лІы-

Дадэ Mylэед и докладым къыщигъэлъэгъуа Іуэхухэм япкъ иткіэ Мантуров Денис Урысей Федерацэм Промышленностымрэ сатумкІэ и министерствэм зыхуэфащэ и департаментхэм къалэн ящищ Гащ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щагъэхьэзыр инвестицэ проектхэм япкъ иткІэ къыщІагъэкІыну мэкъумэш техникэмрэ Іэмэпсымэхэмрэ субсидиехэр зыхуаутІыпщхэм хэгъэхьэным хэплъэну.

УФ-м промышленностымрэ сатумкІэ и министрым апхуэдэу къыхилъхьащ «2012 гъэм нэсыху Кавказ Ищхъэрэ федеральнэ округым зегъэужьыныр» къэрал программэм халъхьэ зэхъуэкІыныгъэхэм япкъ иткІэ Кавказ Ищхъэрэм щагъэхьэзыра проект 58-р куууэ зэпкърахыу ахэр гъэзэщІэнымкі эхэкі ыпі эхэр яубзыхуну. «Зэрыщыту экономикэр иджыпсту гугъуехьхэм хэтми, дызэрыт илъэсым и щІышылэ-шыщхьэуІу мазэхэм къриубыдэу щІыналъэм и промышленностым и продукцэр проценти 3,5-кІэ нэхъыбэ хъуащ. Ауэ Кавказ Ищхъэрэм и субьектхэм я зэфіэкіыр куэдкіэ нэхъ инщ», - зэlущlэм и кlэухым къыщыпсалъэм жијащ Мантуров Денис.

КъБР-м Промышленностымрэ сатумкІэ и министерствэм и пресс-ТуэхущТапТэ.

• Школ хъыбархэр

• Политикэ партхэм

парафилов дмитрий: Къэрал бюджетыр дяпэкІи цІыхухэм ятелэжьэн хуейщ

«Урысей зэкъуэт» партым и фракцэу Къэрал Думэм щы эм хэтхэм Москва жэпуэгъуэм и 5-м щрагъэкіуэкіа брифингым, апхуэдэу фракцэм и ліыкіуэхэм жэпуэгъуэм и 7-м «Урысей зэкъуэт» партым и тхьэмадэ Медведев Дмитрий щаlу щам хэхауэ зытепсэлъыхьахэм ящыщщ 2016 гъэм и бюджетым и проектыр. «Урысей зэкъуэтым» тегъэчыныхьауэ къегъзув къзралым и финанс документ нэхъыщхьэм и социальнэ Іыхьэр зэхъуэкІыныгъэ имыІэу къэгъэнэн хуейуэ, къыджи-Іащ «Урысей зэкъуэт» партым и Къэбэрдей-Балъкъэр щІыналъэ гъэзэ-

«УРЫСЕЙ зэкъуэтым» цІыхухэм я псэукІэр егъэфІэкІуэным хуэгъэза политикэ рафилов Дмитрий. убзыхуа ирегъэкіуэкі, ар щіыналъэхэм, іэ-

щакіуэ комитетым и унафэщі Парафи-

натіэ щхьэхуэхэм щыіэ щытыкіэм фіыуэ щыгъуазэщ. Экономикэр гугъуехь нэрылъагъухэм зэрыхэтым щхьэкІэ къэмынэу, УФ-м и Президентым къигъзува къалэнхэмрэ УФ-м и Правительствэм и Унафэщ Іым иубзыхуа лэжьыгъэхэмрэ гъэзэщІэн, социальнэ къалэнхэр нэсу гъэзэщ эн, щ ыналъэхэм заужьынымкіэ защіэгъэкъуэн хуейщ», къыхигъэщхьэхук ащ Парафилов Дмитрий.

Абы и лъэныкъуэкІэ 2016 гъэм и бюджетым и проектым хэлъхьапхъэу «Урысей зэкъуэтым» къигъэувхэр яхуэгъэзащ дунейм иджыпсту щызэтеува щытыкІэм ипкъ иткІэ Урысейм къыхукъуэкІа Іуэхухэр дэгъэкІыным, къэралым зыхуигъэувыжа социальнэ къалэнхэр, псом хуэмыдэу зи ныбжьыр хэкІуэтахэм, ныкъуэдыкъуэхэм, хуэмыщІауэ псэухэм яхуэгъэзахэр, Іэмал имыІэу гъэзэщІэныр. Псори зэлъытар цІыхурщ, аращ абы и псэукіэм, узыншагъэр хъумэнымкіэ, еджэнымкіэ, щэнхабзэ и лъэныкъуэкІэ и зэфІэкІхэм хэгъэхъуэным гулъытэ хэха зыхуэфащэр.

«Москва щекіуэкіа псалъэмакъым щыщу ди республикэм и дежкІэ нэхъ мыхьэнэшхуэ иІэу къызолъытэ щІыналъэхэм ядэІэпыкъуным теухуауэ жаlахэр. Партым къегъэув щІыналъэхэм зегъэужьыным федеральнэ бюджетыр зэрыхэлэжьыхьыр - трансфертхэмрэ кредитхэмрэ зэрахухихыр егъэфіэкІуэн хуейуэ. Апхуэдэу къыхалъхьащ федеральнэ бюджетыр и щІыхуэу щІыналъэхэм ятелъхэр зэратыжыну щІыкІэмрэ піа-лъэхэмрэ хэплъэжыну, социальнэ, инфраструктурэ ухуэныгъэу щІыналъэхэм щрагъэкІуэкІхэм федеральнэ бюджетым и ахъшэкіэ зыщіагъэкъуэну», - жиіащ Па-

ПЕЧОНОВ Владилен.

Мы махуэхэм

♦Анестезиологым и ду-

♦УнафэщІым и махуэщ

♦Армением и прессэм и

♦Италием щыщ Перуджэ

къалэм шоколадым и

тхьэмахуэм шІигъукіэ

дарэгъу нэхъ гъунэгъу

дыдэу щытахэу Риббен-

хан Густав, Кальтенбрун-

♦1962 гъэм лэжьэн щІи-

♦1964 гъэм Китайм япэ

нэхуауэ щытащ. Ар къы-

щагъэуащ Лобнор гуэлым

пэмыжыжьэу иІэ поли-

♦1991 гъэм Налшык щы-

зэхэтащ КъБР-м ис

лъэпкъхэм я нэхъы-

«хьэрып усакlуэхэм я па-

ралъхурэ илъэси 145-рэ

филологие щІэныгъэхэм

фессор Къардэн Бубэ

къызэралъхурэ илъэс 98-

Филологие щІэныгъэ-

вед, критик, публицист

фессор, ЩІДАА-м и ака-

Юрий и ныбжьыр илъэс

♦Оперэ уэрэджы!ак!уэ,

УФ-м и цІыхубэ артист

Хворостовский Дмитрий и ныбжьыр илъэс 53-рэ

Дунейм и щытыкІэнур

тым зэритымкІэ, Налшык

уфауэ щыщытынущ, уэшх

къыщешхынущ.

махуэм градуси 5 жэщым градуси 4 - 5 щы-

«pogoda.yandex.ru» сай-

Шэджыхьэщіэ

жьыфіхэм я съезд.

нер Эрнст сымэ.

станцым.

ирокъў.

♦Txaκlyэ,

рэ ирокъу.

демик

54-рэ ирокъу.

троп Иоахим, Кейтель Йо-

фестиваль щокіуэкі. Ар

нейпсо махуэщ

ягъэлъэпІэнущ.

махуэщ

Жэпуэгъуэм и 15,

♦Зи нэхэм ямылъагъухэм я дунейпсо махуэщ ♦Іэхэр тхьэщІыным и дунейпсо махуэщ. ООН-м и Сабий фондым къыхилъ- къэс мы къалэ цІыкІум хьэри, а махуэр 2008 гъэм хьэщ э мелуаным нэблаягъэувауэ щытащ, къаб- гъэ къыхуокІуэ, шоколад загъэм узыншагъэм деж- къыщІэзыгъэкІ ІуэхущІакІэ иІэ мыхьэнэм цІыхубэм пІэ щитІым щІйгъўм я иджыри зэ гу лърагъэтэн продукцэр

мурадкіэ. **♦Къуажэм щыпсэу ціы**-**♦1946** гъэм, Нюрнберг хубзхэм я дунейпсо ма- судым и унафэкіэ, нацист **хуэщ**. Дунейм ціыхуу те- шіэпхъаджащіипщіым я тым я Іыхьэ пліанэр къуа- щхьэхэр палъауэ щытащ. жэдэс цІыхубзщ - аращ Абыхэм яхэтащ Гитлер и абыхэми махуэ хэха яхуэфащэу къыщ[алъытар.] ♦Кредит зэгухьэныгъэхэм я дунейпсо махуэщ

♦1967 гъэм Индыл и lyфэм иІэ Іуащхьэм - Мамаев курган жыхуаlэм - деж дзащ «Юность» радиощагъэуващ Сталинград щекІуэкІа зауэм ліыхъужьыгъэ къыщызыгъэлъэ- атомнэ бомбэр щагъэугъуахэм хуащІа фэеп-

♦1990 гъэм Горбачев Михаил Нобель и саугъэтыр гоным. къыхуагъэфэщащ. ♦Урыс усакІуэ цІэрыІуэ.

тхакіуэ Лермонтов Михаил къызэралъхурэ илъэс 201-рэ ирокъу. ♦Каир къыщалъхуа ♦Совет тхакІуэ, журна- адыгэ тхакІуэ цІэрыІуэ, лист Ильф Илья къызэ-

ралъхурэ илъэси 118-рэ щтыхьу» къалъытэ **Шэу**-ирокъу. **къий Ахьмэд** къызэ-♦Тхыдэ щІэныгъэхэм я доктор, КъБКъУ-м и профессор, КъБР-м щІэныгъэхэмкіэ щіыхь зиіэ и лэжьакіуэ Текіуий Анато- я доктор, КъБКъУ-м и про-

лий къызэралъхурэ илъэс 85-рэ ирокъу. ♦УФ-м щІыхь зиІэ и артист, Абхъазым и цІыхубэ артист, КъБР-м, Абхъаз хэм я доктор, КъБКъУ-м и Республикэм я Къэрал профессор, ЩІДАА-м и саугъэтхэм я лауреат **Мы**- академик, КъБР-м щэн-**состышхуэ Пщызэбий** хабзэмкІэ щІыхь зиІэ и

къызэралъхурэ илъэс 80 лэжьакіуэ, литературоирокъу. ♦КъБР-м и цІыхубэ тха- **ТІымыжь Хьэмыщэ** и кіуэ, УФ-м щэнхабзэмкіэ ныбжьыр щіыхь зиіэ и лэжьакіуэ, ирокъу. щІэныгъэлІ І**утІыж Борис** ♦Техникэ щІэныгъэхэм я къызэралъхурэ илъэс 75- доктор, КъБКъМУ-м и про-

оэ ирокъу ♦Рок-музыкант, Бутусов Вячеслав и ныбжьыр илъэс 54-рэ ирокъу. ♦УэрэджыІакІуэ, УФ-м и цІыхубэ артист Басков Николай и ныбилъэс

Дунейм и щытыкІэнур «pogoda.yandex.ru» сай тым зэритымкІэ, Налшык уфауэ щыщытынущ, уэшх къыщешхынущ. махуэм градуси 9 - 10, жэщым градуси 6 - 8 щы-

Жэпуэгъуэм и 16 *мэрем*

◆Ерыскъым и дунейпсо

Зыгъэхьэзырар ЖЬЭКІЭМЫХЪУ Маринэщ.

Лъэпкъ Іущыгъэ:

ФІы зыщІэ упщІэжрэ?

Дэтщ Щхьэлыкъуэ къуажэм егъэджакІуэм и фэеплъ

Емуз Нинэрэ Ахъуэхъу Къанщобийрэ удз

гъэгъахэр фэеплъым тралъхьэну яхь.

<u>Шэджэм районым хыхьэ Щхьэлы-</u> къуэ къыщызэlухынымкlэ жэрдэмыр хуащl пщlэмрэ щlыхьымрэ къызэри**къуэ къуажэм дэт курыт школ №1-м** къыхилъхьащ къуажэ администра-<u>и пщlантlэм иджыблагъэ къыщызэ-</u> цэм и lэтащхьэ, жылэм дэт курыт Іуахащ ЕгъэджакІуэм и фэеплъ. Ар школ №1-р къэзыухауэ щыта Къу-<u>ирырагъэхьэлІащ Къэбэрдей-Балъ</u> ныжь Хьэчим. Ар щіыным мылъку къэрым щыяпэ къэрал еджапіэ халъхьащ къуажэм къыдэкіа хьэры-<u>Щхьэлыкъуэ къызэрыщызэІуахрэ</u> илъэси 140-рэ зэрырикъум.

Къанщобий, щІыпІэ самоуправле-Хьэсанш, егъэджэныгъэмкіэ щіыпіэ и образыр. Ізнатізм и унафэщі Арыпщэ Жаннэ, Егъэджакіуэм и фэеплъ Щхьэлы- сыт хуэдэ лъэхъэни зыузэщіхэм

чэтыщІэхэм.

Скульптор Катони зэрыжиІэмкІэ, ЕгъэджакІуэм и фэеплъыр гъэхьэзы-ФЭЕПЛЪЫР къызэlухыным ира- рыным мазит! текlуэдащ. Домбеящіэкіа гуфіэгъуэ зэіущіэм хьышэ къыхэщіыкіа, метриті зи лъалъапіэ куэд кърихьэліат. Абыхэм гагъ фэеплъыр Осетие Ищхъэрэ-Алаящыщщ КъБР-м и Правительствэм и нием щащІащ. Ар зытетыр Карелием УнафэщІым и къуэдзэ - КъБР-м егъэ- нэс къраша гранитщ. Фэплъыр зытджэныгъэмкіэ, щіэныгъэмрэ щіалэ- ращіыкіар къуажэм щылэжьа япэ гъуалэм я ІуэхухэмкІэ и министр Емуз егъэджакІуэрщ - куржы бзылъхугъэ Нинэ, Шэджэм районым и адми- Мазераки Елизаветэщ. Абы и сурэт нистрацэм и Іэтащхьэ **Ахъуэхъу** зэрыщымыІэм къыхэкІыу, фэеплъым скульпторым къыщигъэлъэгъуащ а нэмкІэ район советым и пашэ **Уэдыжь** зэманым псэуа бгырыс бзылъхугъэм

МахуэшхуэмкІэ и къуажэгъухэм фэеплъыр зыщ а скульптор Іэзэ Като-гуапэў ехъуэхъуащ Къўныжь Хьэни Станислав, районым хыхьэ жы- чим. Абы жиІащ ЕгъэджакІуэм и лэхэм, абыхэм дэт еджапіэхэм я фэеплъ жылэм къызэрыщызэіуаліыкіуэхэр, нэхъыжьыфіхэр, еджа- хама і эші агъэм зэман зэмылі эужьыкіуэхэр, къуажэдэсхэр, нэгъуэщіхэри. гъуэхэм пэрытахэм, ціыху гупсысэр

гъэлъагъуэр. А ІэщІагъэм нобэ ирилажьэхэм ди республикэм, къэралым я зыужьыныгъэм хэлъхьэныгъэфіхэр дяпэкіи зэрыхуащіынур фІэщ зэрыхъур къыхигъэщащ Ахъуэхъу Къанщобии.

Фэплъыр къызэрызэІуахамкІи жылэм дащІыхьа япэ школыр илъэси 140-рэ зэрырикъумкІи къызэхуэсахэм гуапэу захуигъэзащ Емуз Нинэ. Ар егъэджакІуэхэми абыхэм я гъэсэнхэми ехъуэхъуащ я школым, жылэм я ціэхэр фіыкіэ зыгъэіун ехъуліэныгъэфіхэр зыіэрагъэхьэну. Апхуэдэу зэхуэсым къыщыпсэлъащ Котляровхэ я тхылъ тедзапіэм и унафэщі Котляровэ Марие, егъэджэныгъэ лэжьыгъэм и ветеран, а школым илъэс 62кІэ щылэжьа Коммодов Геннадий, «Минги Тау» журналым и редактор нэхъыщхьэ Додуев Аскэр.

ШколакІуэхэм ягъэхьэзыра концерт дахэм еплъа нэужь, ЕгъэджакІуэм и фэеплъым и деж удз гъэгъа тралъхьащ хьэщІэхэми хэгъэрейхэми.

КЪАРДЭН Маритэ.

Газетхэмрэ журналхэмрэ къезыгъэхьхэм гу

хэмрэ журналхэмрэ Іэ щІегъэдзыным ипкъ иткІэ, нущ республикэм связымкІэ и ІуэхущІапІэ псоми. жэпуэгъуэм и 15 - 25-хэм махуипщ лэжьыгъэ йок уэк І. А зэманым къриубыдэу къэралым, ди республикэм къыщыдэкі газет, журнал щхьэхуэхэм я уасэхэм хукіэрагъэху.

2016 гъэм и япэ илъэс ныкъуэм къаlэрыхьэну газет- А лъэхъэнэм газетхэмрэ журналхэмрэ lэ щыщlадз хъу-

Федеральнэ пощт зэпыщ і эныгъэмкі э КъБР-м и управленэ.

ныкъусаныгъэхэр щыкуэдщ. 2012 гъэм а общежитхэм елэжьами, Іуплъапіэхэр фаджэщ, блынхэмрэ дэкіуеипіэхэмрэ къолъэлъэж, языныкъуэ щІыхьэпІэхэм бжэ хэлъкъым е а хэлъыр къутащ, щІыунэхэр бжэншэщ, щхьэгъубжэхэм гъущ хъархэр хэлъыххэкъым. Мы общежитхэм щыпсэухэр псом хуэмыдэжу тогузэвыхь унащхьэхэм псы къызэрыпхыкІым. КъызэрыщІэкІымкІэ, общежит №12-м и унащхьэр щызэрахъуэкІым тэмэму елэжьакъым, №14-м и унащхьэм еlусэххакъым. Цlыхухэм гуныкъуэгъуэ яlэщ пщэфІапІэхэм, бжьамийхэм ятеухуауэ. Мыпхуэдэ къэпщытэныгъэхэр щекіуэкіащ, ныкъусаны-

• Налшык

Ныкъусаныгъэхэр мащІэкъым

<u>щІымахуэ лъэхъэнэм зэрыхуэхьэзырыр къапщытэ.</u>

Налшык и псэупіэ-коммунальнэ хозяйствэр бжьыхьэ-

«ОБЩЕЖИТХЭМ» я зэгухьэныгъэ муниципальнэ Іуэху-

щіапіэм хиубыдэ фэтэрхэм я щытыкіэр къапщытащ къа-

лэ администрацэм и ІэщІагъэлІхэм. Абыхэм къызэрагъэ-

лъэгъуамкІэ, Ингуш уэрамым тет общежит №12, №14-хэм

гъэ куэди къыщагъуэтащ Крыловым (2а), Кадыровым (15а) 👝 я цІэхэр зезыхьэ, Севернэ (4) уэрамхэм тет общежитхэми. Комиссэм сэтей къишІа ныкъусаныгъэхэм шыхэплъэжынущ Налшык и щІыпІэ самоуправленэм и Советым мы мазэм иригъэкіуэкіыну зэіущіэм. ЖЭНХЪУЭТ Зузэ.

Щхьэусыгъуэр къэфхутэ

унэм щекіуэкіащ «Дэ терроризмэм гъуэхэр къэхутэн хуейщ. Нобэ Шэдрибийш» къыхуеджэныгъэм шІэта <u> Іуэхур. Абы къекіуэліащ ціыху 300-м</u> щІигъу, район унафэщІхэр, жылагъуэ, дин зэгухьэныгъэхэм я ліыкіуэхэр яхэту.

- ТЕРРОРИЗМЭМ упэщіэт къудейкіэ жиіащ Шэджэм щіынальэм и адми-

<u>Шэджэм къалэм дэт ЩэнхабзэмкІэ</u> зэфІэкІынукъым, атІэ абы и щхьэусыджэм щіыналъэм зэгурыіуэрэ зэдэІуэжу щопсэу лъэпкъ зэмылІэужьыгъуэхэм къахэкlа, зи дин зэтемыхуэ цІыхухэр. Псори бэшэчу, зэхэщіыкі яіэу, пщіэ зэхуащіу щытмэ, щІэпхъаджагъэ къэхъунукъым, -

нистрацэм и унафэщІым и япэ къуэдзэ Къарэмырзэ Хьэсэн.

2005 гъэм жэпуэгъуэм и 13-м къэхъуа гузэвэгъуэр сабийхэм зэрызыхащам траухуащ ныбжьыщ эхэм ягъэхьэзыра «Терроризм щымыІэну!» гъэлъэгъуэныгъэр.

Мамырыгъэм и нэщэнэу, Іуэхум хэтахэм уафэ къащхъуэм драгъэлъэтеящ шархэр. Шэху уэздыгъэхэр пагъанэри, гуузу хэк уэдахэм дакъикъэк э хуэщы-

КІАРЭ Элинэ.

Удз гъэгъахэри тралъхьэ

Бахъсэн щІыналъэм щекІуэкІащ хабзэхъумэ Іуэхущіапіэхэм я лэжьакіуэ къулыкъум пэрыту зи псэ зытахэм я фэеплъ махуэ. Пщэдджыжьым МВД-м и Бахъсэн муниципальнэ къудамэм деж щыгъуэ пэкіу щызэхэтащ. Абы къекіуэліащ районым и унафэщіхэр, егъэджакіуэхэмрэ еджакіуэхэмрэ, щіэпхъаджащіэхэм яіэщіэкіуэдахэм я благъэхэр, іыхьлыхэр. Гукъэкіыж псалъэхэм яужь, хэкіуэдахэм я фэеплъым удз гъэгъахэр тралъ-

МАХУЭ гуузым траухуащ Бахъсэненкэ къуажэм щекІуэкІа ныбжьыщІэхэм футболымкІэ я зэпеуэри. Абы къыкІэлъыкІуащ а жылэм дэт школ №3-м и егъэджакІуэхэмрэ еджакІуэхэмрэ ягъэхьэзыра фэеплъ пшыхьыр.

Зырызыххэу я цІэ къраІуащ Бахъсэн щІыналъэм и хабзэхъумэ ІэнатІэм и лэжьакІуэу хэкІуэдахэм. Сабийхэр къеджащ а щ алэхэм ятеухуа Зэгъэщтокъуэ Людмилэ и усэхэм.

ЧЫЛАР Аринэ.

«Пыхъужь» ціэр зыфіащыр ліыгъэкіэ къэзыхьырщ.

Урысей Федерацэм щэнхабзэмкіэ щіыхь зиіэ и лэжьакіуэ,

Тхакіуэ, усакіуэ, драматург, публицист, щіэныгъэлі ціэрыіуэ ІутІыж Борис 1940 гъэм жэпуэгъуэм и 15-м Шэрэдж щІыналъэм хыхьэ Зэрэгъыж къуажэм къыщалъхуащ. А жылэм дэт курыт еджапІэр къиуха нэужь, дзэм илъэсищкіэ къу-лыкъу щищіащ. 1963 - 1968 гъэхэм щІэныгъэ нэхъыщхьэ щызригъэгъуэтащ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетым и адыгэурыс къудамэм. ЕхъулІэныгъэ иІэу КъБКъУ-р къэзыуха щІалэр ирагъэблэгъэжащ Налшык дэт щІэныгъэ-къэхутакіуэ институтым. Пщіэ зыхуащі іэщіагъэліу іутіыж Борис абы илъэс 22-кіэ щылэжьащ. А зэманым къриубыдэуи къиухащ БзэшІэныгъэхэмкІэ Тбилиси дэт институтым и аспирантурэр. А институт дыдэм абы утыку къыщрилъхьащ адыгэбзэм и Іыхьэ нэхъ гугъухэм ящыщ зым теухуа диссертацэр икІи «филологие щІэныгъэхэм я кандидат» цІэр къыфіащащ.

Къыхиха бзэщІэныгъэм ехьэхьэлІащ.

Егъэджакіуэхэм я щіэныгъэм щыхагъэхъуэу Налшык дэт инсти- хэр лъэпкъ литературэм и курыхш. тутым 1990 гъэм ирагъэблагъэри, ліауэ Борис къыдигъэкіащ моно- лъэпкъыбзэхэмрэ лъэпкъ щэнхаб- цэм щэнхабзэмкіэ щіыхь зиіэ и графие, сборник щхьэхуэхэр, жур- зэмкlэ абы къыщызэlуаха ка- лэжьакlуэ», «Къэбэрдей-Балъкъэр налхэм статья куэд къытригъэ- федрэм и унафэщly lyтlыжыр Республикэм и цlыхубэ тхакlуэ» цlэ дзащ, адыгэбзэм и псалъалъэхэр илъэскіэ щылэжьащ. 1991 гъэм лъапіэхэр къыхуагъэфэщащ. Ар зэхэлъхьэным, къыдэгъэкІыным и адыгэ тхакІуэхэм я зэхуэсым ар хэтащ Урысей Федерацэм и Тхагуащіэрэ и щіэныгъэрэ ири- зэдэарэзыуэ щыхахащ «Іуащхьэ- кіуэхэми Журналистхэми я союзмахуэ» журналым и редактор нэ- хэм.

хъыщхьэу. 2008 гъэм жэпуэгъуэм и 28-м нэсыху (дунейм ехыжыху) а ІэнатІэ мытыншым пэрытащ.

Литературэм ехьэліауэ жыпіэмэ, Іутіыж Борис и къалэмыпэм къыщі экіащ усэ купщі афіэхэр, новеллэ гъэщіэгъуэнхэр, «Гущіагъщіэлъхэр» зыфіища гупсысэ кіэщі хьэлэмэтхэр, гушыІэ, ауан зыхэлъ тхыгъэ шэрыуэхэр, пародиехэр, эпиграммэхэр, памфлетхэр, анэдэлъхубзэм, литературэм, театрым ятеухуа публицистическэ сабийхэм яхуитха усэхэр. Псом хуэмыдэу къыпхуэмылъытэнщ ІутІыжым лъэпкъ драматургием хуищ а хэлъхьэныгъэр - сценарийхэм нэмыщІ, едзыгъуэхэүрэ зэхэт пьесэу 30-м нэс итхащ. Абыхэм ящыщ куэдыр ехъулІэныгъэ иІэу щагъэлъэгъуащ Щоджэнціыкіум и ціэр зезыхьэ Къэбэрдей къэрал драмэ театрым. Тхакіуэ щэджащэм и іэдакъэщіэкі-

ІутІыж Борис «Урысей Федера-

ЦІыху щэджащэ

Іутіыж Борис къытхэтыжкъым нобэ, ауэ абы ди лъэпкъ щэнхабзэм хуилэжьар зэман нэхъыбэ дэкіыху хъунущ нэхъ Іупщі, игъуэтынущ пщіэшхуэ. Есенин зэрыжиlауэ, «цlыхум и щэджаща-гъыр къыщыпщlэфынур жыжьэу укъыщеплъмэщ». Дэри, ар фіыуэ зыціыхуу, илъэс куэдкіэ зи ныбжьэгъуу щытахэми, зэзэмызэ хуэзахэми, тхылъеджэхэми нэгъэсауэ къыдгуры уащэу къыщ эк ынукъым Іутіыж Борис адыгэбзэм, литературэм, жылагъуэ Іуэхум, щэнхабзэ псом хэлъхьэныгъэ гъуэзэджэу хуищіам и инагъыр. Зэманращ Іуэху псоми я уасэр зыгъэувыр, сэ си фіэщ мэхъу Іутіыж Борис адыгэ литературэм и лъагапіэ ин дыдэхэм зэрыдэкlар. Ар псэемыблэжу усэным, тхэным, драматургием хуэлэжьа къудейкъым, атіэ ар абы хуэпщыліащ илъэс 50-м нэблагъэкіэ.

СЭ БОРИС 1964 гъэ лъандэрэ си ныб-жьэгъу пэжу щытащ, дызэдеджащ, зэдэдгуэшащ ерыскъыи, псалъэ дахи, гуауи, гуфІэгъуи, илъэс куэдкІэ дызэпэІэщІэу щытами. А зэманхэми Къэрэшей-Шэрджэсым сыкъикІыурэ сыкъакІуэрт зыгъэпсэхугъуэ махуэшхуэхэм, тхьэмахуэхэм. Сыкъэсмэ, зэи Борис и унэм сыщыльыхъуэртэкъым. СщІэрт а махуэхэми лэжьапіэм жэщыбг хъуху зэрыщіэсыр. Дачэ тіэкіу щіиіари Борис зыщигъэпсэхуну аратэкъым, атІэ абдежи пкІыгъэм щелэжьырт, гъущіыр иупіэщіурэ образ телъыджэхэр дунейм къытригъэхьэрт. Щы-Іэщ цІыху, зэрылажьэм нэхърэ санаторэм нэхъыбэрэ щыlэу. Борис лэжьыгъэм пэ-рызыгъэкlыфу щыlар сымаджэщ закъуэ-хэкlэ къигъэувыlэрт. ращ. Лэжьыгъэм зыкъомкіэ и гъащіэм хупичами, абы къритырт гукъыдэж, насып. ИщІэрт гугъу зыщІригъэхьыр и бынхэр, и къуажэр, адыгэ лъэпкъыр зэрыарар.

Іутіыж Борис щіалэ дыдэу зыіэпишащ усэ тхыным, сурэт щіыным. Нэхъ иужьыlуэкlэ зритащ прозэми драматургиеми. Куэд зымыгъэва, гъащІэм фІыуэ хэзымыщІыкІ цІыхум пьесэ тхыным зрипщыт хабзэкъым. Абы нэхъ жанр гугъуи щыІэкъым. AтІэ Борис литературэм и жыпхъэ нэхъ гугъум пашэ щыхъуащ.

ІутІыжым итхащ комедие, трагедие, драмэ зыбжанэ. Ди литературэм къыхигъэхьащ щізуз комедие лізужьыгъуз кузд, гушыІэм, ауаным, водевилым, музыкэм егъэщіыліауэ. Апхуэдэу щытми, Борис и усэхэр, и прозэр зыкіи нэхъ лъахъшэкъым. Иджыри зы Іуэхугъуэ щІэуэ къыхишащ абы адыгэ литературэм. Іутіыжым и творчествэм зэгъусэу эпос, лирикэ, драмэ лъэпкъыгъуэхэр щызэхошыпсыхь. Зыр зым пыщіауэ къыщокіуэ усэри прозэри.

Сэ куэд схужы Гэнуш ГутГыж Борис и творчествэм теухуауэ, ауэ сфІэигъуэщ езым и образыр, и ціыхугъэр, и гушыіэ дахэр ди нэгу къыщіэзыгъэхьэжын гукъэкіыж гуэр-

хэмсыкъытеувыІэмэ. ИщхьэкІэзэрыжысІащи, ІутІыж Борис щІалэ дыдэу дихьэхащ усэ тхынымрэ сурэт щІынымрэ. Универсиусэ тхынымрэ сурэт щынымрэ. Университетым дыщеджэу ныбжьэгъу къысхуэхъуахэт Ныр Абдулчэрим, ІутІыж Борис, Кумыщ Абдул, ПщыукІ Нурхьэлий, Бещтокъуэ Хьэбас (ар иужькІэ МГУ-м кІуэжащ), ХьэфІыцІэ Мухьэмэд, Гъэунэ Борис, Къып Мухьэмэд, Гъут Іэдэм, Анзор Мухьэмэд, Джэрыджэ Арсен, Абдокъуэ Іэуес, Ацкъан Руслан сымэ. Абыхэм усэ зымытх сэр фІэкІа яхэттэкъыми, «тегушхуэгъуафІэ» сащІауэ псори я усэ, рассказ сытхэм къысхуеджэрт. Сэри Белинскэм и ролым сихьаўэ, абыхэм къайхъулІари зыхунэмысахэри жыс эрт. Зэрыфлъагъущи, зи ц э къитІуахэм ди литературэр зэрыгушхуэн тхакІуэхэр къахэкІаш. Къып Мухьэмэд, сурэтыщі Іэзэ хъуами, а зэманым дихьэхырт усыгъэм. Мы щІалэ гупыр адыгэ псалъэм итхьэкъуат, лъэпкъ гупсысэм иІыгът, зэджэ программэм къыдэкІуэу, нэІуасэ зыхуащІырт дунейпсо литературэм и классикхэм, Кавказым и лирикхэм я усыгъэхэм. А зэманым щІэщыгъуэу тхэр Ѓамзатов Расул, Кулиев Къайсын, ЌІыщокъуэ Алим, Кугультинов Давид сымэт. Езы щіалэхэми я лъагъуэ хашырт, я тхэкіэр яуб-

Си гъащіэ псом гушыіэр зыхэслъхьэ щыіэкъым, арагъэнщ Іутіыж Борис итххэм, жиlэхэм зэуэ гу щlылъыстар, абы нэхъ пэшэгъу сыхуэхъумэ сфІэфІ щІэхъуар. ЩІалэхэр усэ къысхуеджэрт пщыхьэщхьэр хэкІуэтэху. Зэзэмызи я макъым сыщІэдэгуурэ сыщытеженки къэхъурт. Апхуэдэ «усыгъэм и сеанс» гуэрым Іутіыжыр іэфракіэкіэ къызэуіури, мыр къызиутіыпщащ: «Жеиным зыдебгъэхьэхмэ, Белинскэ сщІэркъым, Писарев къыпхэкІынкъым». Ар къыбжаlауэ ужеижынт.

ГушыІэкІэ ўзэдащ ІутІыж Борис и комедиехэр, ауэ абыхэм уатепсэлъыхьын щхьэкІэ газет статья щызогъэтри, тхылъ щхьэхуэ хурикъун-хуримыкъунщ. Борис и гъащіэ псом и Іэпэгъуу щытащ гушыіэ щабэр. Езым ущытхъумэ, псалъэм кІыхь зри-

ІутІыж Борис щыпсэум гулъытэ хуащІащ и творчествэм, и гуащІэм, ауэ щытхъу лей лъысакъым. Іуэху илэжьыр зэрыин дыдэр езыми нэгъэсауэ ищІагъэнкъым, дэри и ІэдакъэщІэкІ псори къэтхутакъым. Борис ціыху куэдым я гур ихъумащ, фіыщіэ очерк яхуитхащ Іэджэм. И публицистикэм къыщијэтащ адыгэм теухуауэ дызыгъэпІейтей Іуэхугъуэ куэд дыдэ. Ди бзэм, литературэм, театрым, жылагъуэм я къэкІуэнум тегузэвыхьу ихьащ и гъащІэр. НасыпыфІэу дунейм тетащ а цІыху щэджащэр, фІыуэ илъагъу Іуэхухэм елэжьащ, иухуащ унагъуэ дахэ, иlащ ныбжьэгъу-

Іутіыж Борис ди щэнхабзэм, адыгэ лъэпкъым къыхуигъэна лъэужьыр къэгъэсэбэпыпхъэщ щІэблэр гъэсэн ІуэхухэмкІэ, ар сэбэпышхуэ хъунущ езыр зыхуэлэжьа адыгэ лъэпкъым зиужьынымкіэ. Псом япэрауэ, тхакІуэм и цІэр цІыхубэм ящымыгъупщэжын щІын хуейщ. Абы ар къилэжьащ и гуащІэмкІэ, и псэ хьэлэлымкіэ, и гуращэ дахэхэмкіэ.

> БАКІУУ Хъанджэрий, филологие щІэныгъэхэм я доктор.

Ди лъэпкъыр

«Сыхуейт, хуабжьу сыхуейт, зэ закъўэ нэхъ мыхуейт, зэ закъуэ нэхъ мы-хъуми, мы дунейм, псоми ди зэхуэдэу Тхьэм къыт-хуигъэща мы дуней дахэшхуэм и ІэфІыр нэ-су зыхэсщІэну: сыщІэгу-завэ, сыщІэпІейтей, сы-щІызэгуэп лъэпкъ щы-мыІзу зы пщэдджыжь гуэрым сыкъэушыну. гуэрым сыкъэушыну. Сыхуейт щагъыбзэ <u>щІагъыбзэ</u> лъэпкъ щіэмылъу, гуа-пэрэ-гуапэу, щабэрэ-ща-бэу си іэр Тхьэм зэригъа-кіуэ фіэкіа сымыщізу сытхэну, сытхэну, сытхэ-

АР и хъуэпсапіэу ду-нейм тетащ Борис псэуху... Ди жагъуэ зэрыхъущи, кіэщіыіуэт Тхьэшхуэм къыхуигъэфэша гъащіэр, ауэ, мащіэми, гъэкіэ, нэмыскіэ, хабзэкіэ, лъэпкъым, бзэм, гъуазджэм хуиІэ лъагъуныгъэкІэ гъэнщІат Урысей Федерацэм щэнхабзэмкІэ щіыхь зиіэ и лэжьакіуэ, Къэбэрдей-Балъкъэрым и цыхубэ тхакіуэ, Къандур Иззэт и ціэр зезыхьэ саугъэтым и лауреат, УФ-м и ТхакІуэхэми Журналистхэми я зэгухьэныгъэхэм хэта Іутіыж Борис и гъащіэр.

Борис итха пьесэхэм сэ мызэ-мытlэу сызэмыджа яхэткъым. Икlи куэдым ар Шекспиррэ Мольеррэ зэрырагъэщхьыр сэ къабыл сощІ, абы арэзы сытохъуэ, сыту жыпІэмэ, илъэсищэм зэщ апхуэдэ зэчий лъагэ зыбгъэдэлъ цІыху къызэралъхур. Ди лъэпкъыр насыпыншэтэкъыми, Борис къыдитат. Абы драмэри трагедиери куууэ зэрызыхищ!эм ещхьыркъабзэу, гушыІэрэ ауану зэхэлъ пьесэхэри къехъулІэрт. Ари сыт хуэдэбзэкІэ тхат! Адыгэ лъэпузэрыщыщым къым шхьэкІэ **ўзыгъэгушхуэ**, узыгъэбжьыфіэ, абы и къулеягъыр, и дахагъэр къэзыгъэлъагъуэ бзэкlэ.

Дигу къэдгъэкІыжын-щи, «Тыргъэтауэ», «Дамэлей», «Кушыкупщ», «Эдип», «Лъыгъажэ жэщ» пьесэхэр, гушыІэрэ ауанкІэ гъэнщІа тхыгъэхэу «Гуащэмыдэхьэблэ», «Шамхьун и фызышэ» «УгушыІэ́нумэ, къеблагъэ», «ГушыІэ махуэ апнэгъуэщІхэми щийĺ», театрым и пшІэри лъагэу къаІэтащ, артист куэди ціэрыіуэ, гуимыхуж

ящІащ. ПублицистикэмкІэ дыІэбэнщи, сыт хуэдизым я цІэ фіыкіэ игъэіуа Борис?! Псалъэ гуапэ хуэфащэу щытмэ, къигъэнэнутэ-къым хужимыlэу, имы-гъэгуфlэу, имыгъэгуш-хуэу. Гъащlэ кlыхь зэримыіэр ищіэми ярейт, піащІэрт дэтхэнэми и гуфІэгъуэр диІэтыну, и гузэвэгъуэр дигъэпсынщіэну. Сыт хуэдэ Іэнатіэ lyтами, ар зэрыригъэфіэ-кіуэным, щіэ гуэр зэрыхилъхьэным щіэкъуащ, псэ къабзэ-гу къабзэкІэ лъэпкъым хуэлажьэу, абы и набдзэу дунейм тетащи, апхуэдэу ди гум илъынщ. ЖЬАКІЭМЫХЪУ КІунэ

УФ-м шІыхь зиІэ и артисткэ, КъБР-м и Къэрал саугъэтым и лауреат.

Дыгъуасэ хуэдэщ Іутіыж Борис фіыуэ зылъагъуу щыта псоми (ар и щхьэкіи, и дуней тетыкіа дахэмкіи, и творчествэ шэщіа уахътыншэмкіи фіыуэ зымылъагъу адыгэ щы ауэ си ф о ш хъункъым) гуауэшхуэр къыщытщіэ-Іуар. Ноби Борис и гугъу фіыкіэ щыдмыщі махуэ къэхъуу къыщіэкіынкъым. Сэ фІыуэ слъагъухэри сыкъэзылъагъухэри абы и насыпым хуэдэм щремыщіэ, Борис и уахътыншагъэр къыхуэ-зыхьам и фэгъу зэфіэкі Тхьэм къа-

ИЛЪЭС 17-м щІигъукіэ зи унафэм дыщіэта Іутіыж Борис ди редактор нэхъыщхьэу къытхуэкІуэным и пэжкІи, ар «Іуащхьэмахуэм» къуэпскіи псэкіи къытпыщауэ дызэдэлажьэрт. Езым и тхыгъэу журналым къытехуэхэм нэмыщ1, щхьэм щІэту журналым къытехуэ тхыгъэу хъчар къызэзыгъэпэщыр арат. Ауэрэ 1991 гъэр къэсри, журналыр ре-

дактор нэхъыщхьэ хуэныкъуэ хъуащ (а къалэныр илъэс зыбжанэкІэ зыгъэзэщІа Шэвлокъуэ Пётр пенсэм кІуат). Адыгэ тхакіуэхэм я зэхуэсышхуэм Іэіэткіэ а ІэнатІэр пщэрылъ зыхуащІар ІутІыж Борисщ.

Си щхьэкіэ схужыіэнукъым Іутіыжыр щыуауэ. Борис лэжьакІуэшхуэт. Гууз-лыуз иІэў бгъэдэтт и ІэнатІэм. Езыр гумызагъэт. Арат къызыхэкІыр журналым къытехуэну тхыгъэхэм щеджэкіэ къэрэндащкіэ фІэкІа хэмыІэбэныр. Къытхуатхахэм щыхэплъэкіэ, фіэмытэмэм хуэзамэ, ар зэригъэзэхуэжырт. ИтІанэ етІуанэу, ещанэу тхыгъэм къыщеджэжкіэ, езы дыдэм зэрищІари игу иримыхьыжу къыщІэкІырти, мо итхар хьэфэтегъэкікіэ тригъэкіыжырт. Аргуэру нэгъуэщІ зыгуэру зэригъэзэхуэжырт. Аргуэру...

НэгъуэщІхэм я тхыгъэхэм апхуэдизу гумызагъэу еліаліэ Борис, гурыіуэгъуэщ, езым и ІэдакъэщІэкІхэм и псэр ятегузэвыхьу, къищтэжрэ еплъыжу, дэтхэнэ и зы псалъэми минрэ тегупсысыхыжу, псалъэухам теlэээщІыхыжу зэрыщытар. Мыри щхьэ бзыщІын хуей? Сэри сыкъримыгъэджауэ, къызэрысщыхъуамкІэ къызэмыупшауэ и зы тхыгъэ журналым тридзэртэкъым. Ауэ езым итхам уэри къэрэндащкіэ фіэкіа ухигъэіэбэнутэкъым: уэ хузэбгъэзэхуам, хуэпща дагъуэм арэзы щытехъуэри зэзэмызэххэт. Апхуэдэ Туэху

Адыгэу зызылъытэж дэтхэ-

нэми и къалэн нэхъыщхьэщ

лъэпкъым и бын пажэхэм я

ІуэхущІафэм зэрыпищэным

хущі экъу зэпыту дунейм те-

тыныр. Апхуэдэ гъащІэ еп-

лъыкіэ, щіэныгъэ куу, зэхэщіыкі лъагэ, гурыщіэ къабзэ зиіэ

адыгэхэм къахэлыдыкіыу псэ-

уащ икіи и гъащіэ гъуэгуанэр

адэжь щіыналъэмрэ ціыхугъэ

нэсымрэ щхьэузыхь яхуищащ

ЛЪЭНЫКЪУЭ зыкъомкІэ абы хьилмышхуэ бгъэдэлъащ.

Усакіуэ гъуэзэджэу, тхакіуэ куп-

зэрыщытам къыдэкіуэу,

Іутіыж Борис.

Зэманыр ІуэхукІэ игъэнщІырт

сфіэщікъым: уи быныр нэгъуэщіхэм сыт хуэдизкіэ фіыуэ къалъагъуми, абы уэ узэрыхуэгумыгъуэм хуэдэу къыхущытын бгъуэтынутэкъым. Борис и бынхэм яхуэб-«Хъуэжэ и куэбжэр» къызэlузыхари а зэlэфlу, яхуэнэхъуеиншэу зэрыщытыр «Куэбжэм» и тетри Борист. А псалъа- къыхэщырт абыхэм я гугъу щищlкlи, тезэІэфІу, яхуэнэхъуеиншэу зэрыщытыр лефонкІэ щепсалъэхэм дежи. НтІэ, и тхыгъэхэри абыхэм япищІу щымытауэ си фІэщ хъункъым. Арат абыхэм уазэреІусэ щІыкІэм егъэлеяуэ щІыхуэсакъри.

Борис щхьэІэтыпІэ зимыІэ, зи псэм щы мысхыж лэжьакІуэт. Ари тлъагъурт дэ. Мыри къыжыІэпхъэщ: журналым къытехуэну тхыгъэр зыхуей хуимыгъэзауэ, абы езым и щхьэ Іуэху зэи зэрихуэнутэкъым. /нафэщІыфІ хъуну хуэзы-гъэфэщахэр Ауэ, жьыІурыхьэгъуэ игъуэтауэ, зы дакъи къэ пщіэншэу игъэкіуэдынутэкъым - зэманыр Іуэхукіэ зыгъэнщіыфіхэм ящыщт ар: сурэт ищІми, зэлэжь и тхыгъэхэр къищтэжми, бзэм, литературэм, тхыдэм, гъуазджэм теухуа Іуэхугъуэхэр куууэ щІиджыкІми...

Зэман нэхъыбэlуэ иlэ хъуарэ: «Сэ дачэмкіэ сокіуэ», - жиіамэ, абы къикіыр гурыІуэгъуэт: жэзым, пхъэм, нэгъчэшІ зыгуэрхэм сурэт къащыхищ ык и лъэщапіэр здэщыіэр хадэрати, и нэм нэху имылъагъуж хъухукІэ, абы щылажьэрт. Борис сытми сытри къыхищ ык ыфырт. Апхуэдизкіэ Іэпщіэлъапщіэти, ар зыхэмызагъэ щыІзу къыщІзкІынтэкъым. Псэ хилъхьэфыртэкъым, армыхъумэ, зэlусэр зыхуей сэфэтым иригъэувэфырт.

Уи ІэфракІэпэм узэремыдзэкъэжыфы нум хуэдэщ дунейм ехыжам къызэрыпхуемыгъэгъэзэжынур. ПфІэкІуэда цІыхур Іутіыж Борис щифэгъум деж, гуауэр тіуащіэ мэхъу: атіэми, абы и піэм ибгъэувэн узэримы Тэр зыхэпщ Та нэужь.

ЕЛГЪЭР Кашиф, КъБР-м и цІыхубэ тхакІуэ.

АдыгэлІ шыпкъэ

лъэр здынэс щІыналъэращ.

ХъуаскІэр къызыпих гушыІэ хилъхьауэ, и гъуэгуанэр нэхъ кІыхь тхуищІауэ солъытэ. «Тыргъэтауэри» «Эдипри» езы Шексщафізу, щізныгъэлі бэлыхьу, пир хуэдэ къзунэхужми дерс редактор іззэу, режиссёр гумы- къызыхихын лэжьыгъэшхуэщ. загъэу, ныбжьэгъу псэемыблэжу, Абыхэм я мыхьэнэр зыубгъуауэ, жылагъуэ ІуэхухэмкІи жыджэру езыхэри хамэбээ цІэрыІуэхэмар кІэ зэдзэкІауэ театрышхуэхэм

хъуащ. АдыгэщІ зыфІэсщыр: СыщогуфІыкІыж, сырогушхуэ сищІащ, Іэджэм я щхьэфэ диІэдэтхэнэ зы адыгэми и лъэр зди- ныбжьэгъугъэрэ гушыІэ дахэрэ бащ. Дауи, си дуней еплъыкІэр гъзув, зы тэлай нэхъ мыхъуми и дяку зэрыдэлъам. Тхыдэм, литературэм ехьэл а Іуэху щхьэпэхэмкІэ дызэчэнджэщырт. «Іуащхьэщіэщыгъуэрэ уафэхъуэпскіым махуэ» журналым и махуэт Борис сыткіэ ефэгъчэкірэ жозыгъэіэ абы и редактор нэхъыщхьэу щы- хэлъащ. «Мыпхуэдэ гупсысэр ауанкіэ Борис адыгэбзэм псэщіэ лэжьа илъэсхэр. Жанрыщіэщ хилъхьауэ, и гъуэгуанэр нэхъ зыхужыпіэн фіэщыгъэціэхэр къигупсысурэ (псалъэм папщІэ, интервью-диалог), дуней гъащіэр, ціыхубэ псэукіэр адыгэ лъэпкъым къызэрыщыхъур сэтей къищІын, тхыдэм и бжэр абы хузэlуихын гуращэкlэ и лъэпкъэгъу куэд утыкум иришэрт.

сызыхуэмейщ», - жиlэу щхьэзыфіэфіагъкіэ нэгъуэщіым и псальэр ІэщІыб зыщІхэм ящыщтэкъым Борис. гуузымрэ Нэщхъеягъуэмрэ куэдрэ зэхагъэзэрыхь, ауэ а тІур

щыфІэмыкъабылаи щыІауэ къы-

щіэкіынщ, ауэ ар зэи уэим ищіа-

къым. УпщІэ гугъухэр имычэзууэ

къызэримыгъэубэлэцын къару

зыкъым. И ныбжь нэсауэ, ф1экlayи хужаlэу дунейм ехыжыр гъэщl. нэщхъеягъуэщ. Игъуэ нэмысар Сэри мызэ-мытізу псэлъэгъу гуузщ. И Іыхьлыхэмрэ ныб-

жьэгъухэмрэ я мызакъуэу, Бо-рис и мурад псоми хунэмысу зэрытхэкІыжар адыгэ литературэмкІи хэщІыныгъэшхуэщ. ИтІани абы хузэфІэкІащ и зэманыр къызэринэкІыу пщэдейм лъэбакъуэщІэ хичэну, адыгэл нэсу зиужьыну. Сэ «адыгэлІ» псалъэр дуней псом щызекІуэ дамыгъэ лъапІэ дыдэхэм хузогъадэ.

Нэхъыжьым пщІэ хуищІыфу, нэхъыщІэр игъэгушхуэрэ гъуэгу захуэм хуиунэтіу, ныбжьэгъур иІэту адыгэ муслъымэну дунейм тетащ Борис. Ахърэт здэкІуам нур гуэр щыблэмэ, абы и нэхури къытридзэну, езыми ар нэхъ Іэхуитлъэхуит япэ ищахэми кІэлъык уэжынухэми яхуищ ыфыну и гъащІэ уахътыншэм гугъэ де-

БЕЙТЫГЪУЭН Сэфарбий, тхакіуэ, тхыдэдж.

Шэнхабзэм и уардэунэм къыщІоІукІ и макъ

<u>ІутІыж Борис нэІуасэ</u> сыхуэзыщІауэ Тыргъэтауэ» Хэкум сыкъэкІуэжын и пэ, <u>Сирием сыщыІэу къыс-</u> Іэрыхьэри сыщеджам, си гум ирихьам къыщымынэу, згъэщІэгъуат куууэ адыгэ тхыдэм щыгъуазэу икІи хэкумрэ лъэпкъымрэ лъагъуныгъэшхуэ хуиІэу, а псом и щіыіужкіэ, налмэсым хуэдэу хэбдзын хэмылъу адыгэбзэ къаб-<u>зэкІэ, шэрыуэкІэ тхэуэ, зы</u> ми хуэмыдэ тхакіуэшхуэ зэрыдиіэр...

Тыргъэтауэм» седжа-гъащізу, си Іуэхухэр зыхуэкІуэри. 1987 гъэм хэкум лъагъунлъагъу сыкъэкІуат. Абы щыгъуэм Борис нэІуасэ зыхуэсщіат, и лэжьапІэм сыкІуэри гуапэу дызэбгъэдэсауэ щытащ. А махуэм Іутіыжым сельэіуат и тхылъыр хьэрыпыбзэкІэ зэздзэкІыну хуит сищІыну. - Ар дауэ жыпГэрэ зиуна-

гъуэрэ?! Уэлэхьи, Мамдухь, хуит усщІын дэнэ къэна, фіыщіэшхуэ пхузощіым апхуэдэ гукъэкі зэрыпшіамкіэ. Мы дунеишхуэм тхакІуэ тету къыщІэкІынкъым и тхылъ нэгъуэщІыбзэкІэ къыдэкІмэ и гуапэ мыхъуну, псом хуэмыдэу сэ хьэрыпыбзэм пщІэшхуэ хузощІ, - къызжиІат абы. 1988 гъэм «Тыргъэтауэ»

тхылъыр хьэрыпыбзэкІэ Дамаск къыщыдэкІащ. Сириеми, Иорданиеми, нэгъуэщТ къэралхэми щыпсэу адыгэхэм ар зэlэпахыу еджауэ щытащ. Тхылъыр гунэс зыщыхъуар ди лъэпкъэгъухэм я закъуэтэкъым, атІэ хьэрыпхэри дихьэхат. Уеблэмэ хьэрып тхакІуэ гуэрым абы теухуа тхыгъэ Дамаск къыщыдэкІ газет нэхъыщхьэхэм ящыщ («Ал-Баас») къытригъэдзат.

ІутІыж Борис сэ нэхърэ нэхъыфІу куэдым яцІыхуу щытащ, абы теухуауи нэхъыбэ жаІэфынуш. Нэхъышхьэращи, хэт тепсэлъыхьми и хьэл-щэнми и ІэдакъэщІэкІхэми хужаІэфынур фІыщ.

Іутіыж Борис и ціэр щызэхэсхкІэ сигу къэкІыжжешпад ар дапщещ ухуэкІуами, и нэгури, игури къыпхузэІухауэ къызэрыппежьэтэр, гуапэу къоплъурэ гупсэхуу къызэродаlуэтэр. Ар цІыхушхуэхэращ зи хьэлыр. Псоми хуэмыдэжыр Борис и макъырат, ар иІэтын хуейтэкъым, ауэ зэхыумыхынкіэ Іэмал иіэтэкъым, шІыпІэшхуэ гуэрым къышІэІукІ хуэдэт. НэгъуэщІу жыпіэмэ, адыгэ щэнхабзэм и уардэунэшхуэм къыщІэІукІ хуэдэт ІутІыж Борис и макъыр. Абы хуэдэ цІыху Тхьэшхуэм къритыж ди лъэп-

КЪУМЫКЪУ Мамдухь.

ЦІыхум гъуэгу удытехьа нэужь, ІуэхукІэ бгъэунэхун хуей хъуамэ, нэхъ къыбо-

Абы шэч къыщІытепхьэни

щыіэкъым, сыту жыпіэмэ

зэ закъуэ нэхъ мыхъуми

гъуэгу техьа дэтхэнэми

игъэунэхуауэ щытщ. ly-тlыж Борис дэри гъуэгу

дызэдытеуват - Мэзкуу ды-

зэдэкіуэрт. Абы щхьэусы-

гъуэ хуэхъуари Іуэухугъуэ

дахэт: адыгэ нарт ліыхъу-

жьхэм я хъыбархэм къы-

тетщіыкіа япэ мультфи-

льмыр хьэзыр хъуауэ абы

деплъыну «Союзмультфи-

льм» киностудием ды-

тхыдэм фІыуэ щыгъуазэ,

ІуэрыІуатэр зыщІэ щІэны-

консультант тхуэхъуну жа1э-

ри киностудием и лэжьа-

кІуэхэм къытхуагъэувати, Іу-

тІыжыр къащыхуэзгъэлъа-

гъуэм занщІэу арэзы техъуа-

Киностудием дызэрыщІы-

хьэу Давыдов Роман - ди

фильмым и режиссёрыр -

нэжэгужэу къытпежьэри,

дригъэблэгъащ. Пэш цІыкІу

гуэрым дыщІишэри, уэзды-

гъэр ягъэуфіынкіащ. Экра-

ныр занщІэу къэнэхури,

лІыхъужьхэр абы къытри-

дзэу щІидзащ: Сэтэней Гуа-

щэ, Емынэжь, Лъэпщ, Сос-

нарт ліыхъужьхэм псэ

щІэкІт. Борис дежкІэ зэзэ-

сщІэжыркъым, ауэ езы Бо-

рис псэуху апхуэдэу къызэджа сфіощіыж.

АБЫРЭ сэрэ зы фэтэр дыз-дыщІэсащ а зэманым -

Къэбэрдей уэрамым тет унэ

лъахъшэ ціыкіухэм ящыщ

зым дыщыпсэуащ. Дызы-

щІэс пэш цІыкІум куэд къы-

щызэхуэсырт - къыддеджэ-

хэр, тхакіуэхэр, усакіуэхэр. Литературэм дытепсэлъы-

хьырт, тхыгъэщІэ зытха къыт-

хэтмэ, дыкъеджэрт. Нобэ сы-

зекіуэрт абы щыгъуэм къы-

къым абы си сурэту ищІар

здэкІуар. Ахэр бзэхащ, зы-

щІыпіэ лъэтэжа фіэкі умы-

и сурэтхэр щагъэлъагъуэм сы-

щыхуэзэжащ, а къызэрызэ-

джэу щытар кіэщіэтхауэ. Сэ

нэгъуэщ планэпэмкіэ згъэ-

защ. ГъэфІэныцІэм тІэкІуи сы-

Зы пщыхьэщхьэ гуэрым

Къэбэрдей уэрамымкі́э ды-

къыдэкІуеижырт. Дызытеп-

сэлъыхьым дыдихьэхауэ ды-

къыздэкІуэм, ипщэкІэ уэрэд

макъ къыщы уащ, ар жызы 19

щІалэ гупри куэд мыщІэу къэтлъэгъуащ. ЖаІэр Борис

и псалъэхэр зыщІэлъ, Къэ-

бэрдей уэрамым теухуа уэ-

къэсри къэувыlащ. «Зэран

урысыбзэмкІэ къытфІэнащ гу жану къытщыхъуа гупыр.

Борис зыри жимы Тэу щытт,

сыт щыгъуи хуэдэу пыгу-

фіыкіыу. Іуэхур куу хъуну къыщысфіэщіым, Борис

къетхъухамкІэ кІуащ...

«щыбауэрт».

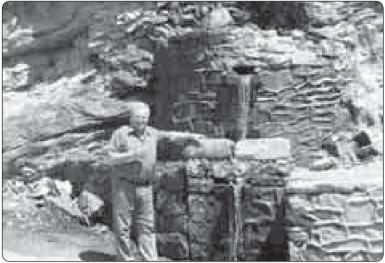
хъыбархэм» хэт

кІуэрт.

CON AMBIE MANS

Бэм зыхуигъэфащэрщ зыхуэфащэр щІыхьыр

КъБР-м и цІыхубэ тхакіуэ Іутіыж Борис нобэ илъэс 75-рэ ирокъу

• Щхьэгъусэм

Hanləgəxbeuzъyə

Щхьэгъусэм, абы дэб-

гъэщіа гъащіэм теухуауэ сыт жыпіэн? А зэманыр

<u>кlыхьуи убж хъунущ,</u>

кіэщіщ жыпіэкій ущыўэ-

нукъым. Сыт хуэдэу

къыпщыхъунуми зэлъы-

<u>тар узытепсэлъыхьыну</u>

цІыхур аращи, напіэдэ-

🔼 ОРИС и адэ-анэм яхуэ-

DгумащІэт, къыдалъхуа-

-әсіш к мехыда едмех

лэмрэ яхуэсакъырт, ди

бынхэм ятеубгъуа зэпытт.

Шэч къытесхьэркъым абы

хэткІи хьэкъ къызэрыте-

И ныбжьэгъухэм, дэлэ-

жьахэм, къэзыцІыхуу щы-

тахэм ар цІыху гуапэу, лэ-

жьакІуэшхуэущ ягу къы-зэринар. Сыщогугъ ди

лъэпкъым теухуауэ Борис

хъуэпсапі у и ар дэ нахуа-

піэ тхуэхъуну. І**УТІЫЖ (УЭРДОКЪУЭ)**

• Пхъухэм

я псалъэ

Зы махуэ

дэк акъым дигу

къэмыкІыу

Зи адэ-анэ фІыуэ зы-мылъагъу цІыху мы ду-нейм тет хъункъым.

Абыхэм дащыщщ дэри.

Илъэсибл мэхъу ди адэр

дунейм зэрехыжри, зы

махуэ дэкlакъым дигу къэмыкіыу, депсэлъарэт жыдмыізу.

дадэм и жыпым сытым шыгъуи илът газетым

къыхэгъэжа ди лъакъуа-

пІэхэр - щыгъын, вакъэ

къэбгъуэтыну гугъути, хьэ-

зыру иІыгъыу арат. Ты-

куэнхэр нэщІрэ езым бы-

нитху ихуэпэн, игъэшхэн

хуеймэ, къыхуэнэжыр сы-

тыт?! Гугъу ехьу ди адэ-

анэм дапіам пціы хэлъ-

И псэм емыблэжу, къыт-

теубгъуауэ къытщхьэщы-

тащ ди адэр дунейм ехыжыху. Абы дигъэсащ ди-

Іэм пщІэ хуэтщІу, дымы-

нэпсейуэ, дымыгужьейуэ

дунейм дытетыну. Бынит-

хуми ІэщІагъэ дигъэгъуэ-

тащ, унагъуэ дригъэхьащ,

ди дэлъхуми къригъэшащ.

А гугъуехь псом хэтми, ди

адэм зэи и лъэпкъыр щы-

жанэ иІэу дунейм къыто-

хьэ - абыхэм ящыщщ адэ-

анэ хьэкъри, дэ догугъэ

ди адэм и цІэр ину тІэты-

фыну, абы хуэфэщэн

шІэблэ дгъэсэфыну.

ЦІыху къэс хьэкъ зыб-

гъупщакъым.

Пыщыціыкіум

хьеигъуэт...

мынам.

и псалъэ

Мэзкуудэсхэм авъэхьэщІэ

хуэдэу

къыдэхъулІа

иухыу пэш Фильмыр цІыкІум уэздыгъэр къыщыщІэнэжа щхьэкІэ, псори дыщымт, зыми зыри жиІэртэкъым. Адыгэ лъэпкъым нэхъыфІ дыдэу илъагъу ІуэрыІуатэм - «Нарт хъыбар-ИЖЬ-ИЖЬЫЖ лъандэрэ хэм» къытращіыкіа фильм дъэпкъым и псэукіам, и щыіэщ, ар ди нэгу щіэкіащ, ар сыт и уасэ?! ЗэрызгъэщІэгъуэныр сщІэртэкъым гъэлі дыхуейщ щіэныгъэ нахуапіэ хьэмэрэ пщіы-

Дауэ къыфщыхъуа-тІэ дыщыхъуэхъуэн хуейщ. фильмыр? - къэпсэлъащ икІэм-икІэжым Давыдовыр. Сыпсэлъэжыфыркъым, апхуэдизкіэ гуапэ къысщыхъуащи, - пидзыжащ ІутІыжым, - сыту телъыджащэ! Сыту лэжьыгъэшхуэ тхуэвлэжьа, Тхьэр арэзы къыфхухъу! Ди лъэпкъым хуэмыпшыныжын Іуэхутхьэбзэщ. Ди сабийхэр зыщІэтпІыкІын шапхъэ гъуэзэджэщ! Сигу иримыхьыну зы кадр хэслъэгъуакъым! Апхуэдэ фильм куэдкіэ дяпэкіи дывгъэгушхуэну, узыншэу рыкъуэ... ГъэщІэгъуэнт ахэр куэдрэ фылэжьэну сыныяпэ дыдэу экраным щып- вохъуэхъу, - фІыщІэшхуэ лъагъуну - псалъэхэт, гуфІэ- яхуищащ Борис «Союз- мэ, дыщІытэу, зэрыжаІзу... хэрт, къэгубжьхэрт. Игъа- мультфильм»-м и лэжьа-

щіэм си хъуэпсапізу щытар кіуэхэм.

Псэм щыщ Іыхьэ

дихьэхауэ еплъырт. Сыщы- иджы псори зэгъусэу фильмыр си нэгу щіэкіащи, ситхьэкъуащ, - жысаащ сэри. - Абы уасэ иІэкъым! Сабийхэри балигъхэри щыгуфІыкІынущ. Лъэпкъым и

ціыху дэтхэнэ зыми и псэм

илъагъу

хъыбархэм» хэт лІыхъужьхэр псэууэ ди пащхьэ къиуваш.. - Апхуэдэу щытмэ, фынакіуэ-тіэ, - жиізурэ режиссёрыр къэтэджащ. - Дэ хабзэ

тхуэхъуащ - фильмыр хьэ-

зыр хъуакъэ, рестораным

Асыхьэту гупышхуэ дызэрыгъэхъуащ, дэ къытхыхьащ редактор нэхъыщзвукорежиссёрыр, композиторыр, нэгъуэщ режиссёри. «Кином я унэ» ресторанышхуэрат дызыщІэсыр. Борис дэрэ зэгъунэгъуу дыщысти, «Союзмультфильм»-м и лэжьа-

кІўэхэм я нэІэ къыттетт. Мэзкуу дэсхэр зэресауэ я деж укіуэми Налшык къеблагъэми бгъэхьэщІэу екіуэкіыну дигугъа щхьэкіэ, апхуэдэтэкъым. Борис сэрэ дагъэхьэщІэрт дыдрахьеймэ, дыгъущІзу дыкърахьэх-

хьэщіэм и щіыіужкіэ іутіы- защ. Апхуэдэ гуэри тхакіуэ жым зэ зы шхыныгъуэ щыпкъэм и архивым къыяхэту слъагъуныр - си нэгу защ сэри Давыдов Роман. къысхуегъэкІуатэ, зэм нэ- хэбгъуэтэжынкІэ хъунущ. - Сэ нэхъ пасэу Іыхьэ- гъуэщі Іэфі гуэркіэ къысмызэ сеплъэкІырти, ари Іыхьэурэ слъэгъуат, ауэ хуоупсэ. Сабийм хуэсакъ

хуэдэу и нэІэ къыстетащ. Зы Іэфі гуэр къилъэгъуамэ, и жьэм хуихьынутэкъым сэ

- Сэлэдин, мыбыхэм Іэнэ яхуэдмыгъэувыжым емыкІущ, адыгэ напэм къезэгъынкъым, - жиlащ абы щэху дыдэу.

- Сыарэзыщ, - жэуап есты жащ сэ. - Мы Іэнэр Іухыжи, нэ-

гъуэщІ къэухуэ, - зыхуигъэзащ Іэнэзехьэм Борис.

Іутіыжым и лъэіур Іэнэзехьэм игъэзэщіа щхьэкіэ, зы кІэпІейкІэ ирыдагъэтакъым. Псори режиссёрым зэфІигъэкІащ.

Фэ фхуэдэу дэ хьэщІэ тхуэгъэхьэщ Гэнкъым, ауэ итіани дэ тхузэфіэкі тіэкіур дывгъащіэ, - къытригъэзэжыурэ жиГэрт Давыдов Ро-

ІутІыж Борис и тхыгъэхэр хэку лъагъуныгъэрэ лІыгъэ мыкіуэщірэкіэ гъэнщіащ. Езым и псалъитым язт хэкур, цІыхугъэр, напэр, лІыгъэр. Псалъэ къудейуэ жиІэ мыхъууи, и дуней тетыкІэм къигъэлъагъуэрт гъащІэм -еІпест сахшасхенестиш ныгъзу ахэр зэрыщытыр.

дыкъикІыжа нэужь мультфильм зэмылІэужьыгъуэхэм я сценарийр сІихыурэ еджащ Борис. Абы сэ зыри къызжиlакъым, ауэ сэ гурыщхъуэ зэрыхуэсщіамкіэ мультфильм зэрытрахын сценарий итхыну и мурадащ. «Уэ мыбы ухуеджащ, абы и щэхум ущыгъуазэщ, мыр дауэ, мор дауэ?» - жиlэурэ Хэгъэрейхэм сызэрагъэ- зэй, тІзуй зыкъысхуигъэ-

ЖЫЛЭТЕЖ Сэлэдин.

Уэр нэхъ цІыху ерыщ щІым темытами. Ухуозэжыр Тхьэм къыпхуиухам, Къыпэпкіухь зэпыту упсэуами.

АтІэ сыт къапхъэн къытхуагъэпсам Ди псэр ІэщІэтхыну дыщІыхэтыр? Хьэхурэ-щІыхуэу дуней къытлъысам Тхуэмыухыж хъуэхъур щІыхуэтІэтыр?.

УтекІыфкъым натІэм къритхам,

Сонетхэр

ЩыІэкъым зи гъащІэр къэзыбжыф, Тхьэм и закъуэщ а щэху иныр зыщ эр. И Іэфі къыздэтлъыхъуэм - доункіыф, Ди фіэщ тхуэмыщіыжурэ къытщыщІыр.

ЦІыхум и ціэ лъапіэр къызэрилэжьар Натіэм къритхахэм яку къыдищіыкіарщ.

Гум гугъапІэ лъэпкъ

къыхуэгъуэтыжкъым... Псэр хощыпыхьыжыр и блэк ам... Ауэ икІутахэр из щыхъужкъым Мы ди гъащіэ къзублэрэкіам...

Зи щ алэгъуэр егупсыскъым ахэм -ГъащІэр дахэу къыпщыхъуху ууейщ... Ауэ Жьыгъэр - ар философкхъахэщ -Жеіэ щіимыхъумэў я нэхъ іейр:

«ЦІыху насыпыр напіэзыпіэрыбжэщ. Къытхуэлыду - кІуэдыж гъуэбжэгъуэщщ ГъащІэр - щымыІа ямыгъуэтыжхэм ЩепщІыхьыжу шыгъушыпсыпІэ жэщщ...

ЗэрымыщІзу щІыгум къытехъуа ЦІыхур зыщ зэхъуапсэр:

«къамылъхуам».

Илъэсхэр блокі, зэтезэрыгуэу. КІуэтэху, нэхъ жыжьэ дызэхуащІ... Си гукъэк ыжхэм к апсэрык уэ Лъэмыжхэр ди зэхуакум щащ ...

Уэрыншэу махуэ къэзгъэщ ахэр Дыгъэншэ защІзу къысщохъуж.

Зэгуэрым псалъэ зэжет ахэр Хуэсакъыу гум къегубзыгъыж.

АрщхьэкІэ цІыхум насып джэшыр КъызэрыхуикІыр, дауи, зэщ. А зэр блэбгъэкімэ, къыпхуэнэжыр Насып блэкІам хуеплъэкІыж зэшщ...

Гухэлъым и тезырыр мыухыжщ -Дунейр къыптекъутэхукІэ уопшыныж.

Уафэ лъащіэ нэхум псэкіэ

сыныщІоплъыр, Ди пщыхьэщхьэ пшэплъхэр къыщызолъыхъуэж.

Зэман пабжьэ жыжьэм хур хъыджэбз къыхоплъыр. Къысхупогуфіыкіри - пшапэм хокіуэдэж.

Дэ дызэрыхуейуэ мы дунейр щытамэ, ДызэпэщІимыхыу, дызэжьэхихьэнт. Лъагъуныгъэ-дыгъэм и зы нур къудамэ

Ауэ дунеижьым хуабжьу фІэфІщ

нытетшэнт.

КІыфіым ихуз гъащіэ пшынэм

нэщІэбжьэр. И гур хэхъуэу гъыбзэ кіэншэхэм щіодэіу. Якъута насыпхэм хузэхаша щ эпшэм Къаvlа гухэлъхэм я псэхэр щощэlу...

КІыфіыр зи хэщіапіэ гушыіэрей гуэрым Джэгуурэ къыхедзэ псэхэр гъащІэ уэрым.

Вагъуэбэ жэщыр налкъут нэхунэ Минищэ куэдкіэ къызэщіопсыпсэ. Псысэ нэхъыфІхэм я уардэунэу

ФІылъагъуныгъэм гухэр щоусэ. Хуэмыусамрэ щІэмыхъуэпсамрэ Къэгъуэтыгъуейуэ дуней дахапІэщ.

Тхьэ лъапізу лъагэу ізмыр ищіамрэ

Хьэрэм ищ амрэ я зэпыхьап эщ.

ПсэзэпылъхьэпІэм уизышэ гъуэгущи, Уи нэгу щыщіэкіхэр щхьэм къимытіасэ. Зэриухынур къэщІэгъуей джэгущи, Уи гур дэкіыштэу хуокіуэ и щіасэм...

Лъагъуныгъэр гухэм я гъэрыпіэ-тхъапіэщ. Мы дунейм щымыщу хащІыхьа хэщіапіэщ.

ГущІагъщІэлъхэр

хуэщ.

ГукъэкІыжхэр. Ахэращ ди махуэ нэхъ гугъу лъагъуныгъэми ар дыдэр дэщІыгъут». дыдэхэм дежи дэ дыкъэзымыбгынэр.

пищэ бзылъхугъэ тхьэ ухудым ещхьщ: ту- мы уэтэщ і лъагъуны гъэщ. ри а нэхъ зыхуэмыфащэ дыдэхэм ща эрыхьэ куэдрэ къохъу.

Нэхъ Іыхьэ гъэщІэгъуэн дыдэр къызраджыкІа тхылъым ещхьщ зи щІалэгъуэр блэкІам и гъащІэр. Ауэ, сыт тщІэн - ямыхъуэжыфу къызытрамыгъэзэжыф тхылъхэм ящыщщи - ныдоджыс. Ди псэр точкэу здагъэувынум нэс.

Лъагъуныгъэр щ алэгъапц і уэшхым хуэдэщ. ЗыкърикІутыну узыщигъэгу-гъыурэ, ар пщхьэщокІри йожьэж. КъыхуикІа уи нэр кІэлъыхъуапсэу. Къэбырсея уи гур кІэлъыІэбэу.

Пціым дыхуэпсалъэ щхьэкіэ, дэ аращ ціыкіухэр щіэзыхъума куэнсапіэ самэшсытым дежи ттемыплъэкъукІыр. Пэжыр шы щакъуэ тесщи, къыхуейр къыщыхуейм ехутылІзу зэи нэсыфыркъым. ПцІыр зэш имыщІэу бжэщхьэІум къытетщ. Бегъымбару къытхупыгуфіыкірэ зэрышейтіаныр іззэу тщигъэпщкіуу. Ди мащіэм еГэзэ хуэдэурэ, ди куэдым и узыр хигъэтІасэу.

Сыту укъабзэ уэ, цІыху! А уи къабзагъэр мыхъуамэ, и дзыхь къуигъэзу, уэ Тхьэр акъылкІэ къыпхуэупсэнтэкъым.

Сыту уфіей уэ, ціыху! А уи фіеягъэр мыхъуамэ, Тхьэм къуита а тыгъэ лъапІэр уэ шейтІаным хуэбгъэлэжьэнтэкъым.

Узэрыгубзыгъэр псоми хьэкъ ящыпщІыныр уэ къалэн пажэу мы гъащІэм ущиІэми ярейщ. Абы шэч гуэр къытумыхьэжмэ, апхуэдизу щхьэ уригузавэрэ?

Телевизор емыплъа, кхъухьлъатэ имыса, «мерседес» зимыla пасэрей цlыхухэм сытыр фи махуэт?.. «Ущоуэ, - къызатыж хуэдэщ пасэрей цІыхухэм жэуап. - Дэ ди псоми «дыдэ» псалъэр пыбгъэувэ хъунут. Ди псыр псы дыдэт. Ди дыгъэр дыгъэ дыдэт. Ди уэшхыр уэшх дыдэт. Ди гъатхэр

Сыт мы дунеижьым нэхъ лъап от тетыр? гъатхэ дыдэт. Ди пэжыр пэж дыдэт. Ди

Анэр, лъэпкъыр, хэкур фІыуэ зэрыплъа-ЩІыхьыр псэлъыхъу куэдыкІей зыхузэ- гъур къытхуэпІуэтэну ухуемыжьэ. Ар - яхуэ-

> ФІыуэ сыкъэплъагъур пэжмэ, уи гум сыщыгъэпсэу. Мы дунейм нэгъуэщІ егъэзыпІэ щиІэкъым лъагъуныгъэм.

> Уэ сэркІэ утхьэпэлъытэщ, бзылъхугъэ. А укъызэрыслъытэм хуэдэу укъыщІэкІынуи сыхуейщ. Аращ фІы щыпхужысІэкІи Іей щыпхуэзгъэфащэкІи езгъэлейуэ къыщІыпщыхъур.

> ЩыІэщ дакъикъэ, илъэс псо и уасэу. ГуфІэгъуэрэ щІалэгъуэкІэ гъэнщІауэ. Дыгъэпсрэ насыпкІэ кудауэ... Апхуэдэ дакъикъэ зыбжанэщ езыр мы гъащІэр зэрыхъур. Адрейр - куэнсапІэщ. Налкъут хьэдзэ

> Анэр зищІысыр нэгъэсауэ къэпщІэну ухуеймэ, зи анэ лІам еупщІ. Я нэхъ гу пхъашэми къибгъуэтэнущ абы теухуа симфоние.

> Утыншыну ухуеймэ, фІым ущыгугъ зэпыту умыпсэу. ГъащІэр лотерее джэгущи, насыпыр къыщызыхьэхур зырызыххэщ.

> ГъащІэм гурыфІыгъуэу хэлъыр махуэ зыбжанэ хъуми аращ. Адрей махуэ фагъуэхэмрэ зэшыгъуэкІэ гъэнщІа илъэсхэмрэ зырикіщ. Ди гурыфіыгъуэ тіэкіухэр

> къызэрытлъэ уху хъуржын гъуабжэжьщ. И ныбжьыр нэхъ хэкІуэтэху цІыхур нэхъ тхьэхуеплъэкІ хъууэ жаІэ. «И гуэныхьхэм нэхъ къахэхъуэху» жыlамэ, мынэхъ пэжу

> Дунейм сыкъызэрытехьэрэ сэ къызолъыхъуэ дунейм сыкъыщытехьэм сыкъызэ-

> рагьэгугьа гуэр: насып... ПцІышхуэ къызэрысхуаупсар нэрылъагъу хъуагъэххэ пэт-

Ар «сабий дыгъэкіэ» къы- сеlущэщащ: «Мыбыхэм зызэджэрт. Борис дэрэ дыгуэр яжесіэ хъуну?..» «Мыхэр шызэрыцІыхуам си ныбадыгэщ», - жиlащ тхьэкlумэ жьыр илъэс пщыкіублым жану къыщіэкіа зы щіалэм. иту арат, сабиифэ дыди «Дыадыгэ къудейкъым, стетт абы щыгъуэм. Арауэ сыкъызэрыгъуэтыжащ сэ, къыщіэкіынт Борис гъэиджыпсту жыф а уэрэдым фіэныціэ къысфіищыныр и псалъэхэр зытхари мы си гъусэрщ, ІутІыж Борисщ». къызыхэкІари. Абы и цІэ лейр занщізу къыскіэрып-Щіалэхэм зэуэ дыкъаухъущіащ, ар щыскіэрыхужари

реихьащ. «Уи паспортыр дыгъэлъагъу», - жиlащ зыгуэрым. Борис зэрыстудентымкІэ щыхьэт тхылъым фіэкіа имыіыгъыу къыщіэкіащ, ауэ ари ярикъуащ шІалэхэм жысІэр я фІэщ ирихъуну. Арати, си Борису плъагъур къащтэри, драдзейуэ щадзэ. Мо щалэшхүэр къа эпыхүнүрэ зэгүрагъэудынущ жызоГэри, согузавэ. Ерагъыу къајэщіэсхыжащ. Дызыщіэс фэтэрым

зыхуэзэш гуапагъэ гуэр щыгъэгъунуи къыдэлъэІуащ. ЩІалэгъуэм щыплъэгъуахэр нэхъ уигу къонэ. Сэри зэдгъэпэщу щыта утыку цыкіум, абдеж псэр хуиту сщыгъупщэркъым а зэманым епха гъащІэ Іыхьэр. Борис Борис пщэдджыжь къэс, абы увыпіэ щхьэхуэ щеубыд. Ауэ щ алэгъуэр блэлъэтащ, ди си зы сурэт ищІырти, унэ лъэгум къридзыхырт, сэри абы псэм щыщ Іыхьэ здихьу. сесэжати, апхуэдэу щытын хуейуэ къысщыхъурт. СщІэр-

нэс дашэжащ щалэхэм,

адыгэбзи къыджајащ, яхуэд-

Иужькіэ илъэс куэдкіэ декіуэкіащ дызэпэіэщіэ хуэдэу щыту. СщІэркъым ар къызыхэк ар. Сэ абы итхыу хъуам сыкъеджэрт, сигу щіэну. Илъэс куэд дэкіауэ абыхэм ящыщ зы-тіум Борис ирихь абыхэм къащыхэкІкІэ, егъэлеяуэ сыщыгуфіыкіырт, езыми псалъэ гуапэ куэд къызжијэрт, ауэ ар мащіэјуэу зэрыщытар иджы къызгуројуэж. Борис сэ гуапагъэу дэслъэгъуамкіэ, абы и Іуэху зытетыр сымыщІзу зы махуэ щыукІытэжауэ, си Іэр си щхьэ

сыпсэун хуеякъым.. lутlыж Борис ди литератухищІыхьам дяпэкіэ тхылъ Іэджи зэрытратхыхыынум сэ шэч къытесхьэркъым, ди лъэпкъыр щыІэху, абы и тхыгъэхэр зэрымыкІуэдыжынури фіыуэ сощіэ. Нобэ адыгэ лъэпкъым и ІутІыжщ, ар езым фІыуэ къыгурымы-Іуэжми. Абы иІэщ Іутіыж Борэдырт. ЩІалэ гупыр ди деж рис и тхыгъэ хьэлэмэтхэри, нэгъуэщІ куэдым я Іэдакъэфыкъытхуэхъуу ди уэрамым щхьэ фытет?», - жа!эри дахэ-дахэу къамыгъэсэбэпыр щіэкі купщіафіэхэри. Диіэр тхъумэжыфу, абы пщІэ хуэтшІыжыфу нэхъри зедгъэсэ-

нырщ къытхуэнэжыр АЦКЪАН Руслан, Къэбэрдей-Балъкъэрым и цІыхубэ усакіуэ, КъБР-м и Къэрал саугъэтым и лауреат.

• Къуэм и псалъэ

«Псом япэу сызэрывэлъэІуращи, фымыгужьей». А псалъэхэрщ и бынхэм къыхуэгъэзауэ ди адэм итхауэ къытхуигъэна уэсятыр къызэрыщіидзэр. Атіэ сыхуейт фіыщіэ яхуэсщіыну а уэсятыр дгъэзэщіэфынымкіз къыддзізпыкъуа, унагъузм и гузэвэгъуэр къыддэзыгъэпсынщіа ди адэм и ныбжьэгъуфіхэм, нобэр къыздэсым и пщіэр зыгъэлъапіэхэм, зыціыхуу щытауэ абы и ліэныгъэр гущіыхьэ зыщыхъуа

ЫІЭ хъункъым зи бын фіыуэ зымылъагъу, ауэ фіыуэ дыкъилъагъум къыщымынэу, ди адэр къыттегужьеикlayэ псэуащ, апхуэдэуи дунейм ехыжащ. Зыхуей дыхуэзэу, фІым дыхуагъасэу бынунагъуэшхуэр (иджырей зэманымкі экъапштэмэ, апхуэдэў жыпі эхъўнуш, зэрыбынитху дохъури) дапіаш ди адэ-анэм. Тхьэм и шыкуркіэ, ди анэр узыншэу къытщхьэщытщ.

Си адэр си гум къинэжащ лэжьыгъэшхуэ зэф эзых, емытысэх, гумызагъэ-псэ мызагъэ зиlэ, сытки щапхъэ схуэхъу ціыхуу. Хуабжьу дгъэлъапізу, пщіз хуэтщіу унагъуэм къинащ и ІэдакъэщІэкІ сурэт, хьэпшып, тхыгъэ, пкІыгъэ, нэгъуэщІ-къинэмыщІ Іэджэ. Ахэр зыхъумэфын щІэблэ абы и бынхэр дызэрыхъуным яужь дитынщ. Ауэ псом нэхърэ нэхъ фэеплъ лъапІзу ди адэм къытхуигъэнар и щхьэми дэри къытхуилэжьа пщ эращи, ар тхъумэныр ди къалэнышхуэу къызолъытэ.

Зыщымысхыжу, фэрыщІагъ лъэпкъи абы хэмылъу и гъащіэ псом зыхуэлэжар адыгэрт, пціы хэмылъуи, куэди хузэфІэкІащ. Хъуапсэрт лъэпкъыр бэгъуэну, абы зиузэщІыну, адыгэбзэ дахащэр бзэрабзэу дунейм теты-

Зыхэдывгъалъхьи щымыІа лІыгъэ, ДыкъыщІэвгъэкІхэ зэрамыгугъэу» усэ псалъэхэм, и ІэдакъэщІэкІ Іэджэми къызэрыхэщым ещхьу, си щхьэкіэ купщіэшхуэ, мыхьэнэ ин хызолъагъуэ, икіи ар сэркіэ ди адэм и уэсятхэм ящыщ зыщ. **ІУТІЫЖ Шумахуэ**.

ІУТІЫЖХЭ Дадий, Дисэ, Лацэ, Лалуцэ.

къым.

Тхыгъэхэр зыгъэхьэзырар Щхьэщэмыщ Изэщ.

Экономикэ Политикэ Жылагъуз Кавказ Ишкъэрэ

Хэт и хьэкъкіэ? • Уасэхэр

Правительствэр къым ціыхухэр псом япэу зыхуей гъэмэщіам, ціыхухэр нэхъ хущхъуэ пуд ерыскъыхэмрэ хьэпшыпхэмрэ я уа- дыдэхэм зэрыхуэкlуам, дохутыр дэсэхэм. Апхуэдэ жэуап къратащ а ІзнатІэм уасэхэр щызэтеІыгъэн и лъэныкъуэкіэ зэфіагъэкіхэр зыхуэдэр зэзыгъэщІэну хуея депутат-коммунистхэм я упщіэм: «Зэкіэ къызэралъытамкіэ, 2015 гъэр иухынущ инфляцэр процент 12,2-м нэсауэ... Къэралыр псэуныгъэ мыхьэнэ зиІэ ерыскъыхэмрэ хьэпшыпхэмрэ я уасэхэр зэрагъэувым кіэлъыплъыркъым... Уасэхэр зэрагъэкіуэу щіадзэмэ, лэжьыгъэм къит хъерым кіэрыхунущ, щіыпщіэр къыдэкіуеи-

КЪЫЗЭРЫЩІЭКІЫМКІЭ, правительствэр тегузэвыхьыркъым къэралым къулейсызхэм я бжыгъэм зэрыщыхэ-

нущ, экономикэм и зыужьыныгъэм

зэран хуэхъунущ».

кіэлъыплъыну- хъуэм, урысейхэм яшххэр зэракэхэм я деж фІэкІа зэрыщамыгъуэты-

> Правительствэр хуейщ экономикэм зиужьыну. Ауэ хэт и хьэкъкІэ? Лэжьыгъэм хэбгъэхъуэн папщІэ нэхъыбэ ящэхун хуейщ. Ауэ цІыхухэм яІэжкъым тыкуэнхэм зэрыкІуэн. Урысейхэм ипэжыпіэкіэ яіэрыхьэ хэхъуэхэр проценти 10-кІэ ехуэхащ. Я нэхъ мащІэрамэ, уасэхэр процент 25-кІэ дэкІуеящ. Пенсэхэмрэ улахуэхэмрэ къызэраІэтыр инфляцэм лъэщІыхьэркъым. Ауэ сыту дахэу жаlат кризисым и пэкlэ: сатуущіхэр къыжьэдэткъуэнщ, дакіэлъыплъынщ, жэуапым етшэлІэнщ, хуэныкъуэхэм дадэІэпыкъунщ.

> > «Аргументы и факты».

• Ахъшэ

Сомым зеІэтыж

БлэкІа тхьэмахуэ зэхуакум сомыр нэсыжащ мы гъэм и шыщхьэуІум хуабжьу ехуэхыным и пэкіэ зыдэщыта увыпіэм. Блыщхьэ кіуам щытыкіэм зихъуэжакъым. Банк Нэхъыщхьэм къитахэм <u>ятепщІыхьмэ, мы зэманым</u> США-м и долларым сом 61-рэ кіэпіейкіэ 15-рэ, еврэм сом 69-рэ кіэпіейкіэ 55-рэ хуозэ.

ПСОМ япэу ар зи фІыгъэр щІыдагъэр нэхъ лъапІэ зэрыхъужырщ - зы бареллыр доллар 54-рэ и уасэ хъуащ. Апхуэдэ дыдэу ди ахъшэм ищ!эгъэкъуэнщ «дыщэ ф!ыцізу» къыщіашыр нэхъ мащіэ зэрыхъуам теухуауэ США-м къратыкІа хъыбархэмрэ Китайм и экономикэм и зыужьыныгъэр зэрызэтеувэжамрэ. Фигу къэдгъэкІыжынщи, а къэралырщ дунейм щІыдагъэ нэхъыбэ дыдэ къэзыгъэсэбэпыр. «ВТБ Капитал» банкым и ІэщІагъэлІхэм зэрыхуагъэфащэмкіэ, апхуэдэу піалъэ кіыхькіэ щытынущ.

- Дунейм шекіуэкі іуэху псоми яжь къызыщІихур щІыдагъэм и уасэхэр псынщІэу зэрыдэкІуейрщ, - жиІащ экономист Афанасьевэ Алёнэ. - Ауэ къэдмылъытэу хъунукъым Урысейм и дежкіэ дэнэкіи щызэфіэувэ щытыкіэфіри ди сомым щІэгъэкъуэн къызэрыхуэхъури.

куэдкІэ нэхъ щыпІейтеиншэщ Да-

КОЗЛОВЭ Александрэ. «Комсомольская правда»

• Сирие

КъБР-м и Лъэпкъ музейм щагъэ-лъагъуэ Урысейм и СурэтыщІхэм я зэгухьэныгъэм хэт Индрис Залымхъан и лэжьыгъэхэр.

КЪБР-М и СурэтыщІхэм я зэгухьэныгъэм и унафэщІ Темыркъан Геннадий къытеувы ащ зи гъащ эр живописым тезыухуа Индрис Залымхъан и лэжьыгъэхэр нэгъуэщІхэм щІахэмыгъуащэм.

- Мысырым, Алыджым илъэс минищ и пэкІэ къыщыунэхуа «энкаустика» техникэм и Іэмалхэр къигъэсэбэпурэ и сурэтхэр зэрищІырщ абы и щхьэусыгъуэр, а Іэмалыр, нэгъуэщІу жыпІэмэ шэху (воск) пщтырыр къигъэсэбэпу ищі и сурэтхэм ліэщіыгъуэ мин зыбжанэкІэ зыри къащыщІынукъым, я плъыфэхэми захъуэжынукъым. Дуней псом и сурэтыщі куэдым абы зыщірамыпщытыр а техникэр зэрыгугъурауэ къыщІэкІынущ. Кавказ Ищхъэрэр къапштэмэ, апхуэдэ Іэмалым ирилажьэр Индрисым и закъуэщ. Мысырхэм япэу къагъэщІа «энкаустикэ» техникэм алыджхэр хагъэгъуззащ. Иужьрейхэм ар ирагъэфІэкІуэжри лэжьыгъэ гъуэзэджэхэр я Іэдакъэ къыщІэкІащ, жи ащ Темыркъаным.

КъБР-м щэнхабзэмкІэ и министр Къумахуэ Мухьэдин гъэлъэгъуэныгъэр къыщызэlуихым къыхигъэщащ Индрис Залымхъан и дэтхэнэ зы сурэтми, ар ирегъатхэ е иребжьыхьэ, гъэм и зэманым и фІыпІэр къызэрыщигъэлъэгъуам гу зэрылъыптэр. Министрым жиlащ щlыналъэм и гъуазджэм сурэтыщіым хуищіа хэлъхьэныгъэфіым папщіэ гулъытэрэ фіыщіэрэ зэрыхуэфащэр икІи ехъуэхъуащ узыншагъэ быдэ иІэу иджыри илъэс куэдкІэ лъэпкъым хуэлэжьэну, гуфІэгъуэрэ дэрэжэгъуэрэ щымыщіэну.

Сурэтыщі ціэрыіуэ Кіыщ Мухьэдин къытеувы ащ Залымхъанрэ абырэ къызэрызэдэхъуам, илъэс зыбжанэк э зэрызэдеджам икІи зэрызэдэлэжьам.

Илъэс 50-м щІигъуауэ сурэт щІыным хуэпэж Залымхъан и лэжьыгъэ купщіафіэхэр къызэрехъуліам и щхьэгъусэ Еленэ и фІыгъи хэлъщ. Иужьрей зэманым и узыншагъэм къимыхьми, республикэм и гъуазджэм и зыужьыныгъэм абы хэлъхьэныгъэфІхэр хуещІ. Апхуэдэў зи лэжьыгъэм бгъэдэтыфынур зи ІэщІагъэм гу къабзэрэ псэ хьэлэлкІэ пэрыт • Гъуазджэ

Индрис Залымхъан и сурэт купщІафІэхэр

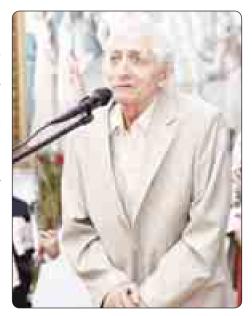
гъэщІэхэмкІэ иджыри дигъэгуфІэну си гуапэщ, - жиІащ КІыщ Мухьэдин.

Залымхъан и ныбжьэгъу икІи и лэжьэгъу Занкишиев Ибрэхьим жиlащ ахэр илъэс зыбжанэ хъуауэ зэрызэрыціыхур, зэгъусэу куэдрэ гъуэгуанэ зэрытетар, шыіэныгъэ зыхэлъ ціыху пэжу ар зэрыщытыр. Индрисым и лэжыгъэхэм ар къыщытеувы ізм къыхигъэщащ утыку кърихьа и сурэтхэр зэрылъапІэр, ахэр республикэм и гъуазджэм и дыщэ фондым зэрыхэгъэхьа-

пхъэр. КъБР-м и СурэтыщІхэм я зэгухьэныгъэм жэуап зыхь и секретарь Сындыку Нелли жи ащ Залымхъан адыгэ ІуэрыІуатэм, щэнхабзэм триухуа и сурэтхэр и лъэпкъым хуиІэ лъагъуныгъэ мыкІуэщІым зэрищыхьэтыр. Къэбгъэлъагъуэмэ, апхэрэщ хъэгъуэлыгър гъуэм ехьэлІа хабзэхэр къызыхэщ и лэжьыгъэхэр.

Индрисым и ІэдакъэщІэкІхэр урысейпсо, союзпсо, хамэ къэрал утыкухэм къыщрихьащ, и щхьэзакъуэ гъэлъэгъуэныгъэхэр Налшык щекІуэкІащ, и сурэтхэм щізупщізшхуз яізу. Республикэм къыщызэрагъэпэщ выставкэхэм а сурэтхэм увыпіэфі щаубыд, жылагъуэ ухуэныгъэхэр егъэдахэ, щіыналъэм и музейхэм я фондхэм щахъумэ. Агхуэдэу Урысейм и щіыпіэ зэмыл эхэм ящыш куэдым Залымхъан и лэжьыгъэхэм дахьэхауэ зэхуахьэс. Индрис Залымхъан и Іэдакъэ къы-

щІэкІахэм ящыщу гъэлъэгъуэныгъэм хагъэхьащ и щхьэгъусэм, бынхэм, Іыхьлыхэм, благъэхэм, ныбжьэгъухэм я сурэтхэр, щІыуэпсым, гъэм и зэмантуазджэм и хэм, бгы уардэхэм я дахагъэм теу-зэпымыууэ хуахэр. Выставкэм увыпІэ щхьэхуэ щызыубыда адыгэ хьэгъуэлІыгъуэр зэрекІуэкІым, лъэпкъ хабзэм, фащэм, адыгэм и хъугъуэфІыгъуэхэмрэ щІэинціыхурщ, зэфіэкі зиіэрщ. Индрис За- хэмрэ хъумэным, адыгэшым, псылымхъан сурэтыщі нэсщ, художник ежэхым зэпрыкі, лъэпкъ фащэхэр щіалэхэм я щапхъэщ. И лэжьы- зыщыгъ шууейхэм я сурэтхэр

лъэпкъым и щэнхабзэм, псэукІэм, гъа щІэм ухэзыгъэгъуазэщ. Ахэр апхуэдизкіэ Іупщіу къехъуліащи сурэттехкіэ трахам хуэдэщ. СурэтыщІым и лэжьы-гъэхэр Къэбэрдей-Балъкъэрым и щэнхабзэмрэ гъуазджэмрэ и зы ІыхьэфІ хъуащ. ПсэгъэгуфІэ, дахагъэ зыхэлъ а сурэтхэр зылъагъухэм дэрэжэгъуэ

- 1922 гъэм нэмыцэ сурэтыщі Шмидт Ганс япэ дыдэу къихутауэ щытащ «энкаустика» техникэр. Абы теухуа тхыгъи къытригъэдзащ, ауэ а шэхур хэlущІыІу имыщІу езыр дунейм ехыжащ. Иджырей сурэтыщІхэр а техникэм хэзыгъэгъуэзар Украинэм щыщ сурэтыщІ Хвостенкэ Вениаминщ. «Энкаустика» техникэм теухуа тхылъхэр къыдигъэк ащ Хвостенкэ и лэжьыгъэхэм пызыща ипхъу Татьянэ. Абы и фІыгъэкІэ художникхэм Іэмал яІэ хъуащ абы я зэфіэкі щеплъыжыну. Гъуазджэм, щэнхабзэм и лэжьакіуэхэу а Іэмалыр къэзыгъэсэбэпхэм пщіэшхуэ хуащіырт, я сурэтхэм щізупщіэрэ уа-сэрэ яіэт, - жиіащ Индрисым.

Залымхъанрэ и щхьэгъусэ Еленэрэ гъэлъэгъуэныгъэр къызэзыгъэпэщахэм, абы къыщыпсэлъахэмрэ кърихьэліахэмрэ фіьщіэ хуащіащ.

Выставкэм къекІуэлІахэм ябзыщІакъым республикэм и сурэтыщІхэм я лэжьыгъэхэр зэпымыууэ щагъэлъагъуэ хъун музей къалэм зэрыдэмытыр ягу къызэреуэр, а Іуэху зэІумыбзым гулъытэ хуащіыну зэрыщыгугъыр.

Гъэлъэгъуэныгъэм хэтащ гъуазджэм дихьэххэр, сурэтыщІхэр, Индрис Залымхъан и Іыхьлыхэр, «Зэныбжьэгъугъэ 2015» Іуэхум хэтыну, республикэм и щэнхабзэм зыхагъэгъуэзэну Тыркум къикІа Чакыр Мурат, абы къыздиша еджакІуэхэр.

ТЕКІУЖЬ Заретэ.

Сурэтхэр Къарей Элинэ трихащ.

Жыхьэнмэм ухуэзышэ гьуэгу

Ди жагъуэ зэрыхъунщи, ещанэ дунейпсо зауэр жыжьэжкъым. «Ислъам къэралыр» бзаджэнаджэ дыдэщ, СС-м хыхьэу щыта къызэгъэпэшыныгъэхэм ещхь гуэрщ. Ар ямыгъэкіуэдмэ, псоми я гъащіэр мыгъуагъэ хъунущ.

Сыт мы зэманым Сирием къыщыхъухэр?

ДАМАСК и аэропортым сэ къыщысущащ дзыхь зыхуащ! таксистыр. Сезыгъэблэгъахэм къызжа!аш: «ЩІалэфіщ, боевикхэм я деж уишэнукъым». Къысхуагъэлъэгъуа хьэщі эщым сыщі агъэті ысхьащі: «Абы бомбэ щі ахьэфынукъым». Рестораныр сагъэлъэгъуащ: «Щылажьэр дыдейхэрш, адрей Іэнэзехьэхэм бзэгу яхьынурэ, нэгъуэщІ къэрал укъызэрикlам къыхэкlыу уадыгъунущ». А цІыхухэр алавитхэт - ислъамым и къудамэ щхьэхуэу IX лІэщІыгъуэм Сирием зыщызыубгъуам щыщхэт: суннитхэм къащхьэщокІ тізу фізкі нэмэз зэрамыщіымкіз (мыдрейхэм хуэмыдэу шагъыри аркъэи йофэ. Ахэр муслъымэну къыщалъытари я диныр «шиитхэм япэгъунэгъуу» щыжаlа 1973 гъэрщ. Сирием и президент Асад аль-Башар алавитш. и министрхэм яшыш зыбжанэри аращ. Уэсмэн империем и зэман лъандэрэ алавитхэм Сирием и дзэм щаlыгъщ генерал, офицер къулыкъухэм я процент 90-р. Ахэр нэхъыбэу шопсэу Латакиерэ Тартусрэ я псы Іуфэхэм - урысей ВМС-хэм я къарухэр зыдэщы эм...

Дэтхэнэ епліанэри хэкіуэдащ

- Граждан зауэр зэрекіуэкірэ блэкіа илъэситхум нэблагъэм щытыкІэр хуабжьу зэіыхьащ, - къызжеіэ ливан политолог Кандани Мишель. «Ислъам къэралым» иубыдащ Идлиб, Пальмирэ, Раккэ, къиувыхьащ Алеппэрэ Дейр-эз-Зоррэ. Асад къыхуэнэжар и къэралым и щІыналъэм и процент 30-м нэблагъэщ. Пальмирэ щхьэкІэ щызауэм правительствэм и сэлэтхэр зэбгрыжащ. Сыт щхьэкіэ? ЦІыху къызэрыгуэкІхэри зауэлІхэри ирагъэзэшащ кІэ зимыІэж лъыгъажэ зауэхэм, зэпымыууэ бомбэхэр къы-зэрытрадзэм. Я бийхэм нэхъ ІэкІуэлъакіуэу пропагандэ ирагъэкіуэкі. «Ислъам къэралым» жеlэ: «Асад зэрытрадзу, мамрыгъэмрэ хабзэмрэ зэфІэувэжынущ». Мыр телъыджэщ: Сирием зыкъыщаІэтащ «Демократие къыдэфт!» къыхуеджэныгъэм щіэту, иджы ціыхухэр курыт ліэщіыгъуэхэм щы а дэкъузэныгъэм щ эувэну хьэзырш лъыгъажэр ягъэувыіэ

закъуэмэ. Уеблэмэ, езы Дамаски щыпІейтеиншэкъым - аэропортым ик гъуэгум шэхэр щофий (сыт хуэдиз ахъшэкІи жэщу зыпхуагъэхъеинукъым), махуэкІэрэ чристэн, алавит хьэблэхэм топышэхэр къатохуэ - боевикхэр щитІысыкІащ къалэкум дакъикъи10 гъуэгукІэ фІэкІа пэмыжыжьэ Гутэ, Джобар хьэблэхэм. Сирием и щыхьэрым Асад иджыри щыцІэ-

рыІуэщ - дэтхэнэ автомобиль етІуанэми тыкуэнхэм я ІуплъапІэхэми абы и сурэтхэр щолъагъу. Дамаск, Латакие, Тартус - ахэращ иджы Сирием и властым хуэпэжу къэнэжар. Арщхьэкіэ нэгъуэщі щіыпіэхэм ауэ жыжьэуи щытыкІэр апхуэдэу щызэІубзкъым. Сирием и правительствэр иджыри зэрыщы эр Ливаным и «Хезболла»-м и фІыгъэу ягъэхъыбар. «Хезболла»-м Асад дэІэпыкъуну игъэкІуар зауэлІ минишым къыщыщІэдзауэ минитхум нэсщ, «Ислъам къэралым» и закъуэ боевик минищэм нэс иІэщ. Асад нэхъыбэу и щІэгъэкъуэныр алавитхэмрэ республикэ гвардиемрэщ. Ахэр къикlуэт хъунукъым - «Ислъам къэралыр»текіўэмэ, яукіынущ. АрщхьэкІэ къарур мэкІуэщІ - Сирием цІыху мелуан 20-м щыщу мелуани 1,5-р алавитщ, ауэ Латакием и гъунэгъуу къуажэхэм зэуэфыну къыдэнэжар мащіэщ: ціыхухъу дэтхэнэ епліанэри хэкіуэдакіэщ.

«Дэрыншэу ятекlуэ» Аращ и щхьэусыгъуэр танкхэр, вертолетхэр, авиацэ иІэми, Башар, «Ислъам къэралым» щІыпэмылъэщым, - жеlэ «Ислъам революцэм и хъумакІуэхэр корпусым (Иран) и Іэтащхьэу щыта Мочхадам Канани. -Танкхэм ирагъэтІысхьэн ягъуэтыркъым, кхъухьлъатэхэр зезыгъэкІуэн яІэкъым. «Ислъам къэралым» цІыху и куэдыкІейщ. Абыхэм яхохьэ Евро-КъуэкІыпІэ Гъунэгъумрэ икІхэр. Ахъшэр къолъэлъэх, Къухьэпіэмрэ Сауд Хьэрыпымрэ я фіыгъэкІэ иджырей Іэщэ лъэщхэмкІэ зэщі эузэдащ. Асад даіыгъ мелуанхэм, ауэ абы и телъхьэ суннитхэми жаlэ: «Дэ дезэшащ. Кхъыlэ, дэрыншэу текlуэ». Дамаск яубыдмэ, фІагъэжынур ахэракъым, аращи, щІэгузэвэн щыІэкъым. Сирием и дзэр щытекІуэ зэманым узэуэныр щІыхьт. КъикІуэту хуежьа иужькіэ апхуэдэ щІыхь къэзыхьыну хуейхэр нэхъ мащІэ хъуащ, езы «Ислъам къэралми» щошынэ.

Сэ къызжаІэ:

«Урысейм - шІыхь!» Езы Алавистаным (аращ зэреджэр Сирием и тенджыз Іуфэм) щытыкІэр

маск нэхърэ. Латакием топышэхэмкІэ йоуэ, ауэ ар къыщыхъур махуэ къэскіэкъым. Къалэм и уэрамхэм щыплъагъунущ сабийхэр къезышэкІ анэхэр, щіалэхэмрэ хъыджэбзхэмрэ морожнэ яшх - зауэ щымы э хуэдэщ. Арщхьэкіэ УФ-м и дзэ базэу Тартус щыіэм и офицерхэм ящыщ зым къызжиіахэм (и ціэр хэіущіыіу сымыщІыну къызэлъэІури) уй гур Ар дыхьэшхэнщ: ягъэфІыркъым: «Ислъам къэралым» трегъэчыныхь»: Москва къыдэІэпыкъун щигъэтмэ, абы сыхьэт ныкъуэр ирикъунущ алавит, чристэн псори псым хидзэн папщІэ. Абы къыхэкІыу мыгувэу ди кхъухьхэр мыбы къэкlуэну ягъэхъыбархэм цlыхухэр хуабжьу щогуфlыкl. Сэ зэпымыууэ уэрамхэм си Іэхэр къыщакъуз, «Урысейм - щІыхь», жаІэурэ. Сирием и суннит щІыналъэхэм

щытыкІэр зыхуэдэр пхужыІэнукъым. «Ислъам къэралыр», «Джибхат аль-Нусра»-р, «Ислъам фронтыр», «ТекІуэныгъэм и дзэр» зэпымыууэ зозауэ: языныкъуэ къалэхэр тхуэрытхуэ зым ІэщІэкІыурэ нэгъуэщІым ІэщІыхьащ. США-м диІыгъ оппозицэр лъэрымыхьщ икІи напэншэщ: мызэ-мытІэу сэтей къэхъуащ «Сирием и дзэ щхьэхуитым» «ИКъ-м американ Іэщэ ирищауэ, «Ислъам къэралыр» къулей дыдэщ - и спонсорхэм ахъшэшхуэ кърат, езым Тыркур къигъэсэбэпурэ, ещэ иубыда щіыналъэхэм къыщыщіаш щіыдагъэр. ЖытІэнщи, и бгъэ теуІуэжу «Ислъам къэралыр» зауэ езыщіыліа къухьэпІэ коалицэр бомбэкІэ еуэхэркъым абы иубыда щІыдагъэ къыщІэшыпІэхэм. Сыт щхьэкІэ?

Зы дакъикъэкІэ ди нэгу къыщІэдвгъэгъэувэт: США-м и мурадыр къехъуліащ. Асад-аль-Башар традзащ, «Ислъам къэралыр» Дамаск дохьэ. Уемыгупсысынкіэ Іэмал иіэкъым зи щхьэр езыхьэжьахэу аргуэру ціыху мелуани 7 (чристэнхэмрэ алавитхэмрэ) Европэм кънзэрыщыхутэнумэ. Зауэр нэсы нущ Иракым, Багдад къащтэнущ, итІанэ Ливием чэзур къылъысынущ. ИкІэм-икІэжым мелуан 80 Египетым цĺыхухэр щыпсэу щызэтраукІэнущ.

Пліанэпэр зыгъэхьэзырар ШАЛ Мухьэмэдщ.

30ТОВ Георгий. «Аргументы и факты»

• Шахматхэр

Ди щІыпІэм зыщрагъэужь

Экономикэ щытыкІэ гугъур, дуней зэхэзэрыхьар щхьэусыгъуэкъым сэпэбынагъ къызыпэкіуэ іуэхугъуэхэр зэфіэзыгъэкіынум и дежкіэ. Апхуэдэщ, псалъэм папщіэ сабий, ныбжьыщіэ спортым зегъзужьыныр

ИЛЪЭСЫМ къриубыдэу Къэбэрдей-Балъкъэрымрэ Къэрэшей-Шэрджэсымрэ щызэфіагъэкіащ Іуэхугъуэшхуэхэр. Ар и фІыгъэщ Къэрал Думэм и депутат Быф Анатолэ зи дэІэпыкъуэгъу Урысейм ШахматхэмкІэ и федерацэм иригъэкІуэкІа акцэм.

Къэралым и щІыналъэхэм ящыщу ди республикэм япэу мы спорт лІзужьыгъуэм ехьэліа лэжьыгъэхэр щызэфіэкіащ. Зэман кіэшіым къриубыдэу къызэіуаха сабий школитхум ныбжьыщ Іэхэм я деж зыужьыныгъэшхуэ щигъуэтащ. Иджыпсту а школхэм зэпымыууэ шахматымкІэ тренерхэр щолажьэ. Пасэрей спорт лізужьыгъуэм теухуауэ гъэсакІуэхэм дерсхэр, мастер-классхэр ирагъэкІўэкІ.

Шахмат школхэр зыхуэныкъуэ псомкІи къызэгъэпэщащ. Дэтхэнэ зыми щІэтщ стІолхэр, электрон сыхьэтхэр, щыджэгу доскахэр, зыхуеину литературэр, гъуэщІхэри.

Апхуэдэ дыдэ лэжьыгъэ щрагъэкіуэкіащ шахмат школиплі къыщызэіуаха Къэрэшей-Шэрджэсми. Урысейм ШахматхэмкІэ и федерацэмрэ Быф Анатолэрэ къызэрагъэпэща акцэр щагъэзащізу къэралым щыетіуанэ щіыпіэщ.

Мыхьэнэшхуэ зиlэщ спорт секцэхэр сабий унэхэм, интернатхэм, кадет классхэм хэту къызэрызэlуахар. Абы и фІыгъэкlэ сабий ныбжыьщІэ спортым республикэхэм зыщегъэужьыным ехьэлІа программэхэр гъэзэщіэным и мызакъуэу, гъащіэм щытыкІэ гугъу иригъэува щІалэгъуалэми гулъытэ хэха ягъуэт.

Къэбэрдей-Балъкъэрым школхэм я лэжьыгъэр ирагъэжьа нэужь Быфым и жэрдэмкіэ Налшык щрагъэкІуэкІащ сабий унэхэмрэ интернатхэмрэ щеджэхэм я япэ шахмат зэхьэзэхуэ. Текіуэныгъэ къэзыхьа

хуащіащ Сочэ щекіуэкіыну «Ладья хужь»

Шахматхэр уи акъылым, гупсысэм зезыгъэужь спорт лІэужьыгъуэу зэрыщытым и мызакъуэу, къыхэзгъэщыну сыхуейт, къищынэмыщlауэ, абы гъэсэныгъэ унэтІыныгъи зэриІэр, жиІащ Быф Анатолэ - Шахмат школхэм екіуаліэ сабийхэр гуп лэжьыгъэм хэту, абы есауэ къэхъунущ. Уэрамым щекІуэкІ мыхъумыщІагъэхэм пэрэщр щохъу. Гэмал имыру щыткъым ныбжьыщІэхэм гроссмейстерхэр къахэкІыну. Мыхьэнэшхуэ иІэщ ахэр цІыхугъэ зыхэлъу къэгъэхъуным. Апхуэдэ унэтіыныгъэм щхьэкіэ си къаруми си

мылъкуми себлэжкъым. Республикэм и шахмат зэщ Іэхъееныгъэм и къызэгъэпэщакІуэхэм я мурадщ шахматист ныбжьыщіэ пщіы бжыгъэхэр щызэпеуэн зэхьэзэхуэхэр къызэрагъэпэщыну. Шахматхэм гулъытэ хэха нэхъ хуэщІыным кърикІуащ а спорт лізужьыгъуэм зыхуэзыгъэсэну хущІэкъухэр нэхъыбэ зэрыхъуар.

Кавказ Ищхъэрэм шахмат революцэ къыщыхъуну? Зэманым къигъэлъэгъуэнщ, ауэ щіэдзапіэ хъарзынэ абы

Къэбэрдей-Балъкъэрым щыщ ныбжьыщІэхэм шахмат школхэм хуабжьу зратащ. Сабийхэр зэхьэзэхуэхэм хэтш икІи ехъуліэныгъэхэр зыіэрагъэхьэ, ар шэч къызытумыхьэн щытыкІэщ. Урысейпсо спартакиадэм и ужькіэ къекіуаліэхэм я зэфіэкіхэр нэхъ лъагэ хъуащ, ехъуліэныгъэшхуэхэм хущІокъу. Псом нэхъапэращи, шахматхэм зыхуегъэсэныр езыхэм я жэрдэмщ. Зыхуэмей Іуэхугъуэ абыхэм зыми ирагъащІэкъым. ФІыщІэшхуэ хуэфащэщ республикэм шахматхэм зыщегъэужьыным хэлъхьэныгъэ хуэзыщ дэтхэнэми, псом хуэмыдэу къыхэзгъэщыну сыхуейщ Быф Анатолэ. - жиlащ Къэбэрдей-Балъкъэрым ШахматымкІэ федерацэм и тхьэмадэ **Щыхьмырзэ Артур**.

- Ди республикэм и шахмат секцэхэмрэ школхэмрэ екіуаліэхэр куэдкіэ нэхъыбэ хъуащ, - жеlэ Къэрэшей-Шэрджэсым Шахматхэмрэ шашкэмкіэ и федерацэм и унафэщІ, дунейпсо гроссмейстер Акбаев Къазбэч - Мы спорт лІэужьыгъуэм зыхуагъэсэну хущокъу щалэ цыкухэри хъыджэбэ цІыкІухэри. Шахмат джэгуным и фіыгъэкіэ ахэр мыхъумыщіагъэ куэдым пэіэщіэ мэхъу.

КЪЭХЪУН Бэч.

Ди газетым и къыкіэлъыкіуэ номерыр къыщыдэкІынур жэпуэгъуэм и 17-рщ.

• БэнэкІэ хуит Дыжьыныр

къыхуагъэфащэ Якутск щекіуэкіащ бэ-<u>нэкІэ хуитымкІэ Коркиным</u> и VIII дунейпсо зэхьэзэхуэ.

ЗЭПЕУЭМ дыжьын медалыр къышихьаш Къэбэрдей-Балъкъэрым щыщ Щоджэн Хьэзрэт. Зэхьэзэхуэм хэтащ къэрал 25-м икla спортсмен

230-м щІигъу. Зи хьэлъагъыр килограмм 97-м нэблагъэхэм я гупым и финал зэlущІэм Щоджэныр къыхигъэщ ащ украин бэнакІуэ Андрейцев Валерий икІи ди шlалэр етlуанэ хъуаш.

МЭЗКУУ Къанщобий. ХъыбарегъащІэ

Макъамэхэм я телъхьэ

музыкэмкІэ Симфоние Темыркъан Юрэ и цІэр зезыхьэ IV дунейпсо фестивалым хыхьэу Налшык къалэ дэт Къэрал киноконцерт гъэлъэгъуапІэм жэпуэгъуэм и 16-м щекІуэкІынущ Урысейм щіыхь зиіэ и артист, скрипач ціэрыіуэ Муржы Граф и пшыхь. А́бы щІ́идзэнущ сыхьэт 18-рэ дакъикъэ 30-м. УпщІэ зиІэхэр фыпсалъэ хъунущ 40-31-49 телефонымкІэ.

Редактор нэхъыщхьэ ХЬЭФІЫЦІЭ Мухьэмэд

Редколлегием хэтхэр

Жыласэ Заурбэч (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), ЖьэкІэмыхъу Маринэ (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), Ширдий Маринэ (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), Гъурыжь Мадинэ (жэуап зыхь секретарь), Къардэн Маритэ, НэщІэпыджэ Замирэ, Хьэжыкъарэ Алик, еви ІшимешеахШ

Езыгъэтхахэр «Алыгэ псалъэ» газетыр КъБР-м и Парламентымрэ Правительствэмрэ ирагъэтхащ (учредителхэр).

КъыдэзыгъэкІхэмрэ редакцэмрэ я хэщІапІэр 360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ,

Лениным и уэрам, 5

ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхъыщхьэм, секрегарым - 42-56-19; редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэхэм - 42-63-64, 47-31-54, 47-33-23; жэуап зыхь секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66.

КЪУДАМЭХЭМ: политикэмкІэ, жылагъуэмрэ лъэпкъ ІуэхухэмкІэ - 42-22-86; къуажэ гъащІэмрэ экономикэмкІэ - 42-57-59; щэнхабзэмкІэ - 42-75-36; обозревателхэм - 42-22-89; хабзэхъумэ ІуэхущІапІэхэм ядэлэжьэнымкІэ - 42-60-53; хъыбарыщІэхэмкІэ, спортымрэ письмохэмкІэ - 42-22-88; егъэджэныгъэмрэ щ Гэныгъэмк Гэ-47-32-15; зэдзэк Гак Гуэхэм - 42-21-88; корректорхэм - 42-60-27; бухгалтерием -47-31-69; ЭВМ-м и операторхэм - 42-22-84; компьютер ІуэхущІапІэм - 42-26-41; сурэттехым - 42-75-78.

Теддзэ тхыгъэхэм къыщыхьа бжыгъэхэм, къыщаІэта Іуэхугъуэхэм я пэжагъымкІэ ахэр зытхахэм нэсу жэуап яхь. Авторхэмрэ редакцэмрэ я Іуэху еплъыкІэр зэтехуэ зэпыту

шыткъым. Газетыр Іэ тезыдзахэм яхуэхьыныр и пщэ дэлъщ КъБР-м федеральнэ пощт зэпыщ Іэныгъэхэмк Іэ и управленэм. Тел.: 76-01-28, 76-01-10

Газетыр 1994 гъэм мэкъуауэгъуэм и 14-м Печатым и хуитыныгъэр хъумэнымкІэ Къэбэрдей-Балъкъэр щІыналъэ ІуэхущІапІэм №Н-0065-м щІэту ятхащ.

Зы илъэсым газетыр 250-рэ къыдок І. «Тетраграф» ООО-м щытрадзащ. КъБР, Налшык къалэ, Лениным и уэрам, 33.

Мы къыдэкІыгъуэм елэжьахэщ: жэуап зыхь секретарым и къуэдзэ ДыщэкІ Соня, редактору Гугъуэт Заремэ, корректорхэу Елмэс ФатІимэ (2, 3-нэ нап.). **ПхытІыкІ Азэмэт** (1, 4-нэ нап.). Ком пьютеркІэ газетым и теплъэр ящІащ Доп Маринэ, Ныр Саидэ, Щомахуэ Марианнэ, Мэлбахъуэ Анжелэ, Бещто Оксанэ, сурэтхэм елэжьар Бицу Жаннэш.

Номерыр «Адыгэ псалъэм» и компьютер ІэнатІэм щагъэхьэзыращ. Газетым Іэ традзэн хуейщ сыхьэт 20.00-м, щытрадзар сыхьэт 20.00-рщ. Индексыр 51531 •Тираж 3.167 • Заказ №1722